

Rocznica Konstytucji 3 Maja

3 maja 1791 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej po burzliwej dyskusji przyjął przez akklamację ustawę rządową, która przeszła do historii jako Konstytucja 3 Maja. Była to pierwsza konstytucja w Europie, a na świecie wyprzedzała ją tylko amerykańska. Na jej kształt wpłynęły zdobycze myśli Oświecenia europejskiego. Stała na gruncie suwerenności narodu, co w ówczesnej absolutystycznej Europie było zjawiskiem nowym, wyrażała ideal "rządnej wolności".

Konstytucja, mająca poprawić sytuację wewnętrzną i zagraniczną kraju, stała się wyzwaniem dla zabobornych sąsiadów, obawiających się polskich reform. Nie zdążyła wejść w życie; została obalona przez interwencję rosyjską i zdrajców z konfederacji targowickiej.

Niemal dobitnie w 206-lecie tamtej historycznej, majowej, Zgromadzenie Narodowe uchwaliło 2 kwietnia br. nową ustawę zasadniczą. Z racji czasu, w którym była uchwalana, nazywana jest też popularnie "wielkanocną". Zdaniem jej twórców, będzie ona trwałym fundamentem rozwoju Rzeczypospolitej, jako państwa prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej. Daje podstawy, aby mieć nadzieję, że trwałe i w sposób pełny zagwarantuje ona prawa i wolności obywatelom, że zapewni rzetelność i sprawność w działaniu instytucji publicznych, będzie i współdziałanie władz, że będzie sprzyjał współpracy ze wszystkimi krajami dla dobra Polski i całej ludzkości.

Przyjęta Konstytucja wyraża ducha i tradycje narodu polskiego oraz historyczną ciągłość Państwa Polskiego. Każdemu gwarantuje takie same prawa, takie same poczucie bezpieczeństwa i podmiotowości oraz nakłada takie same obowiązki.

Nowa Konstytucja RP wymaga jeszcze zatwierdzenia przez obywateli polskich w powszechnym referendum konstytucyjnym. Odebranie się ono w niedzielę 25 maja, a uczestniczyć w nim będą mogli również obywatele zamieszkali poza granicami Polski.

(Dzisiaj w numerze rozpoczyna druk tekstu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.)

POGODA

SOBOTA - Zachmurzenie umiarkowane, rano i w godzinach przedpołudniowych możliwe mgły i zamglenia. Temperatura w dzień 19-23 st., nocą 9-5 st. C. Wiatr płd.-zach. 3-6 m/s. **NIEDZIELA I PONIEDZIAŁEK** - Zachmurzenie umiarkowane do dużego z przelotnymi opadami deszczu. Temperatura w dzień 12-16 st., nocą 9-5 st. C.

150 LAT TEMU DO BOGUMINA PRZYJECHAŁ PIERWSZY POCIĄG

Kolejarskie uroczystości

BOGUMIN (h) - Pierwsze majowe dni przebiegają w tym mieście pod znakiem wielkiego kolejarskiego święta - 150 lat temu, 1 maja 1847 roku, na dworzec w dawnej osadzie Szonychel-Bogumin wstąpił się bowiem pierwszy parowóz ciągnący kilka wagonów osobowych.

Wyruszył z Lipnika n. Beczwa po nowej Kolei Północnej Cesarza Ferdynanda. Warto dodać, że 150-lecie kolei zbiega się z obchodami półtora-wieczna Nowego Bogumina - wokół dynamicznie rozwijającego się węzła kolejowego w szybkim tempie wyrosła bowiem nowa osada.

W inauguracji kolejarskiego święta udział wzięli minister transportu RC Martin Říman oraz konsul generalny RP w Ostrawie Bernard Błaszczak, którzy przyjechali 1 maja do Bogumina wraz z innymi gośćmi historycznym "protokolarnym" pociągiem. Ciągnęła go lokomotywa "ciuchcia" z racji szczególnych wźwięków zwana "szlachcianką". W czasie jubileuszowych uroczystości wiceminister transportu Republiki Czeskiej i Rzeczypospolitej Polskiej, Michał Tošovský i Tadeusz Szozda, podpisali porozumienie o współpracy dotyczącej technicznych aspektów połączenia korytarzy kolejowych pomiędzy RC a RP. Dokument konkretyzuje sposób modernizacji i przebudowy czeskich tras kolejowych łączących się z siecią polskich kolei. Nawiązuje do wie-

lostronnych porozumień podpisanym w ramach Europejskiej Komisji Gospodarczej w Genewie i planów europejskiej integracji w dziedzinie komunikacji i transportu.

Uroczystości z okazji 150-lecia Kolei Północnej, które trwać będą do niedzieli 4 maja, przybrały w Boguminie formę tradycyjnego ludowego święta. Na placu dworcowym rozto-

żyli stragany kupy, w pięknie odnowionych, secesyjnych pomieszczeniach dworcowych kupić można publikacje, widokówki i przeróżne "kolejarskie" pamiątki. W miejscowym kinie zainstalowano okolicznościową wystawę. Ogromnym zainteresowaniem cieszą się prezentacje techniki kolejarskiej, wagonów i lokomotyw (najstarsza pochodzi z roku 1851), a także pokazy jednostki kolejowej straży ratunkowej i pożarnej. Można też przejechać się "ciuchcią" - staruszką, m. in. do Ostrawy i z powrotem.

GOŚCIE Z POLSKI NIE ZAWIEDLI

1 maja na Leśnej

TRZYNIEC (kor) - Występ jednego z najpopularniejszych polskich zespołów rockowych lat 80. - "Lady Pank" - był jednym z punktów kulminacyjnych programu "Dnia Hutnika", który w ramach obchodów Święta Pracy zorganizowały w dniu 1 maja w kompleksie sportowym przy ul. Leśnej dla pracowników jednego z największych kombinatów hutniczych w RC oraz mieszkańców Trzyńca dyrekcja Huty Trzyńnickiej SA, Moravia Steel SA oraz agencja "Petarda Production".

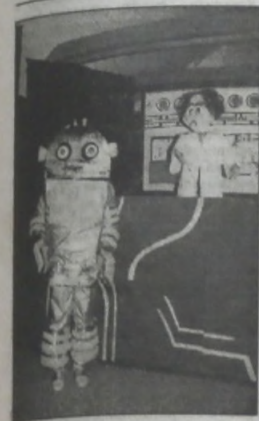
Na hutniczym święcie nie zabrakło gwiazd - oprócz polskiej legendy rockowej "Lady Pank" wystąpiły też na scenie na stadionie zimowym zespoły z Wielkiej Brytanii - "The Beatles Story" oraz "Sound of Smoke" (czyli stare dobre "Smokie" bez wokalisty Chrisa Normana), Ivan Miádek oraz "Rock'n'roll Band M. Woodmanna". W godzinach 10.30-15.00 bawili zaś dzieciarnię na stadionie zimowym Dáda Patrasova, Petra Černocká oraz "Upír" Krejčí. Oprócz tego dzieci mogły się do woli wylazć w wesołym miasteczku koło hali sportowej, gdzie dla dorosłych grały kapela ludowe oraz orkiestry dęte.

Można się też było nasłuchać do woli muzyki obok basenu, gdzie wystąpił m. in. Pepa Streichl, Vladimír Mišík z zespołem "ETC...", dzielną kapela "Red Hats" oraz jeden z najlepszych obecnie polskich zespołów grających muzykę country - "Whiskey River" z Rudy Śląskiej.

Nie zabrakło też innych atrakcji: poza atrakcjami kulinarnymi i "trunkowymi" przygotowali organizatorzy imprezy pokaz wyczynów mistrzów czterech kółek, czyli "Rodeocross", dzieci mogły zaś pojeździć sobie na konikach grzbiecie.

Największą jednak atrakcją był - głównie dla młodych hutników - skok z platformy zawieszanej na dźwigu na wysokości mniej więcej wieżowca. Jak się okazało, chętnych do wykazania się odwagą i... zasobną kieszą (za skok na gumowej linie, czyli "bungeejumping", trzeba było zapłacić 500 koron) nie zabrakło, odważni ustawiali się bowiem w długich kolejkach...

Trzyńcie postanowił więc powrócić do dawnej tradycji. Pierwszą edycję "Dnia Hutnika" po kilku latach przerwy można zobaczyć za bardzo udaną - sporo było atrakcji, świetne koncerty... A z czym przyjdą organizatorzy za rok? Dajmy się miłe zaskoczyć.

Teatr Lalek przy ZG PZKO "Bajka" przygotował dla swoich wiernych małych widzów kolejną sztukę - "Robota Atomka" O. Augusty. Przedstawienie wyreżyserował R. Moliński, autorem muzyki jest Z. Siwek, scenografią - H. Szepaniak, opracowaniem technicznym - J. Szymank. "Robota Atomka" bardzo spodobał się "pramierowcy" publiczności (25 kwietnia) - dzieci żywo reagowały, przejęte perypetiami bohatera. Na pewno duży wpływ na powodzenie sztuki ma pomysłowo zrealizowana główna "postać" - robot... A oto obsada aktorska: K. Czech, D. Gociek, K. Kubicek, P. Niedoba, M. Salick, J. Szymank. Fot. FRANCISZEK BALON

W SPÓŁDZIELNI "DOM POLSKI":

Plany do roku 2000

OSTRAWA (mro) - W miniony czwartek w sali "Pod Białymi Orłami" w Domu Polskim spośród 363 członków Spółdzielni "Dom Polski" spotkało się 96 spółdzielców. Przedstawili 97 pełnomocnictw, potwierdzając tym samym zdolność walnego zebrania do wybrania nowego zarządu na lata 1997-2000.

Przedstawiając sprawozdanie za ubiegły rok, prezes spółdzielni Tadeusz Siwek podkreślił, że w 1996 r. realny zysk osiągnął 13 703 korony, a podatkowy - 27 585 koron. Obszernie zajął się sprawą wykorzystania "Ali Baru", obecnie baru "Pegaz" w Ostrawie, w którym od marca działa butik firmy Harman oraz nieprzerwanie handluje trafiką. Zatrzymali się także przy omówieniu sytuacji ośrodka na Ostrawicy, konieczności przebudowy tamtejszego systemu ogrzewania z elektrycznego na gazowy oraz możliwości wyłączenia obiektu spółce akcyjnej "Dom Polski", co pozwoliłoby również podwyższyć standard wyposażenia. Mo-

wiono także o trwających negocjacjach z władzami Ostrawy w kwestii sprzedaży nieruchomości Spółdzielni przy ulicy Podbradwej i wymiany tej parceli za grunt pod barem "Pegaz".

Zebrani wybrali nowe władze. Prezesem został ponownie Tadeusz Siwek, zaś jego zastępcą Józef Tabela, prezes spółki akcyjnej "Dom Polski".

POMIMO CAŁKIEM NIEMAJOWEJ POGODY -

Udany początek

DARKÓW (S. K.) - Pomimo fatalnej pogody czwartkowa inauguracja folklorystycznego "Maja nad Olzą" w Karwinie-Darkowie była udana. Widzowie dzielnie zniosli przenikliwy chłód. Wśród gości byli burmistrz karwiński Lubomír Kuzník, prezes Zarządu Głównego PZKO Jerzy Czap, dyrektor Państwowego Uzdrowiska Darków, Iwan Kondysek i inni.

Zespoły działające przy MK PZKO w Orłowej-Lutyni, "Skotniczka" i "Skotnica", w przepięknym programie pokazały, jak to ongiś młodzi ludzie zabawiali się przy "stawianiu maja". Widzom podobał się kunszt i zapał młodych wykonawców, oklaskiwali więc gorąco zarówno popisy tancerzy, jak i śpiewaków, wśród nich solistkę zespołu, Helenę Lugsch. Występ orłowskich zespołów,

pracujących pod kierownictwem Odolny Chárvátowej, poprzedził koncert znakomitej orkiestry dętej "Majowak" pod batutą M. Bystronia.

Kolejna impreza w ramach "Maja nad Olzą" odbędzie się w niedzielę 11 bm. W Parku Zdrojowym przedstawi się zespół "Beskid" z Bielska. Wypada mieć nadzieję, że tym razem pogoda będzie już prawdziwie majowa.

- Na zakończenie chciałbym życzyć dużo sukcesów w dalszej pracy!
Rys. BRONISŁAW LIBERDA

Z KRAJU I ZE ŚWIATA

♦ Tony Blair jest oficjalnie nowym premierem Wielkiej Brytanii. Przywódca Partii Pracy, która w czwartkowych wyborach odniosła zwycięstwo nad konserwatystami, otrzymał od królowej Elżbiety II misję utworzenia nowego rządu. Były premier John Major zapowiedział, że zrezygnuje z funkcji przywódcy Partii Konserwatywnej.

♦ Trzej byli członkowie kierownictwa Komunistycznej Partii Czechosłowacji, Miloš Jakeš, Jozef Lenárt oraz Karel Hoffman, zostali oskarżeni wczoraj o zdradę ojczyzny.

♦ Wyniki wyborów parlamentarnych w Wielkiej Brytanii są - zdaniem przywódcy opozycyjnej Czeskiej Partii Socjaldemokratycznej Miloša Zemana - sygnałem do zmian także w Czechach. "Thatcherizm w Europie się sterczy i uchował się jako relikwii jedynie w Czechach" - powiedział Zeman.

♦ Rosja wyceluje swe rakiety w trasie nadbałtyckie, jeśli wstąpi ona do NATO - ostrzegł Wiktor Iljuchin, szef Komitetu Bezpieczeństwa Dumy Państwowej Rosji.

♦ Od początku rebelii w Albanii, tj. od 28 lutego br., zginęło 720 osób, a ponad 1200 zostało rannych - podano w Tiranie.

♦ Pewien postęp osiągnięto podczas omawiania spraw związanych z przygotowywaniem dokumentu o stosunkach wzajemnych między Rosją i NATO - poinformowano w Moskwie po rozmowach między szefami dyplomacji USA i Rosji, Madelaine Albright i Władimierzem Primakowem.

JUŻ ZA TYDZIEŃ W OSTRAWIE SPOTKAJĄ SIĘ LEKARZE POLSCY I POLONIJNI Z CAŁEJ EUROPY

Wartość pracy lekarza należy mierzyć jakością i rzetelnością

Kiedy cztery lata temu, w marcu 1993 roku, Polskie Towarzystwo Medyczne w Republice Czeskiej na czele z prezesem doc. dr. hab. med. Bogusławem Chwałojem, CSC. postanowili urządzić I Europejski Kongres Lekarzy Polskich i Polonijnych, postronnemu obserwatorowi mogło się wydawać, że oto dochodzi do przysłowiowego "trzczenia się z motyką na słońce". A jednak, pomimo to, garście rzeczniczków pięknie idei zjednoczenia polskiego i polonijnego środowiska lekarskiego z różnych krajów Europy udało się całkowicie spotępnieć, bo bez możliwości skorzystania z zawodowego aparatu organizacyjnego i zaplecza komputerowo-technicznego, zorgani-

zować w ostrawskim hotelu "Dom-Polski" imprezę, w której udział wzięło 74 uczestników, w tym 25 lekarzy polskich z Zaolzia. Usatysfakcjonowała ona zarówno organizatorów, jak i zaproszonych gości, którzy na potwierdzenie tych słów zdecydowali przekształcić ją w cykliczne, co cztery lata odbywające się spotkania o charakterze naukowo-towarzystwo-przyjaźniackim.

W efekcie tego dziś stoi u progu II Europejskiego Kongresu Lekarzy Polskich i Polonijnych, które tym razem poszerzone zostało dodatkowo o I Forum Polonijne Urologów. Obie te imprezy odbędą się w dniach 9 - 11 maja br. Zgłoszenia przysłało już 105 lekarzy z Polski i zagranicy. Z krajów

Europy Wschodniej, których pobyt na II Kongresie finansuje Wspólnota Polska, przyjedzie blisko 40 lekarzy. Zaolziańskie PTM prawdopodobnie reprezentować będzie niewielu, bo zaledwie około 30 doktorów medycyny (dr Chwałoj: "Nie, nie ma żadnych ograniczeń personalnych. Uprawiano do wzięcia udziału w pracach Kongresu jest każdy lekarz z naszego terenu, który legitymuje się polskim pochodzeniem. Problem w tym, że obecna sytuacja być może nie sprzyja kontynuowaniu działalności społecznej, nie wywołuje też w naszych kolegach potrzeby obcowania z wysokiej klasy fachowcami w różnych dziedzinach medycyny i pragnienia zapoznania się

z najnowszymi osiągnięciami nauk medycznych...")

Od strony naukowej II Kongres zapowiada się bardzo interesująco. Pierwszym tematem będzie "Historia medycyny". Wprowadzenie do niego wygłosi prof. dr hab. Daniel Kadłubiec, który zapowiada wzbogacenie swego wykładu o dane historyczne, tłumaczące istnienie na Ziemi Zaolziańskiej polskiej grupy narodowej. Organizatorzy wiele spodziewają się po dwóch innych sesjach naukowych: "Postępy nauk medycznych" i "Transformacja i prywatyzacja służby zdrowia w krajach Europy Środkowo-Wschodniej".

ciąg dalszy na str. 2

Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA

Męskie kino?

Amerykańska aktorka Michelle Pfeiffer w wywiadzie dla wiedeńskiego dziennika "Die Presse" wyraziła żal, że "w dalszym ciągu kino jest zdominowane przez mężczyzn, tak pod względem tematów, jak i sukcesu finansowego".

39-letnia aktorka i zarazem producentka filmowa uważa, że nie ma wystarczająco dużo dobrych ról kobiecych dla gwiazd Hollywoodu, chociaż tamtejsze artystki mają najwyższe kwalifikacje. "System hollywoodzki to zamknięte koło. Rzadkie są scenariusze pisane z myślą o kobietach, i rzadko te filmy odnoszą sukces kasowy" - powiedziała aktorka. Przynależa jednak, iż powodzenie niektórych kobiecych filmów w ostatnim sezonie sprawiło jej miłą niespodziankę.

"Jako kobieta w USA i aktorka w Hollywood nie zawsze mogę robić w zawodzie to na co mam ochotę. Mam jednak to szczęście, że mogę wybierać wśród ról" - powiedziała artystka.

Chile w ciemności

Przez pół godziny w nocy z czwartku na piątek stolica Chile - Santiago i całe południe kraju były porażone w ciemnościach z powodu przerwy w dostawie prądu. Zdzaniem policji, awaria nastąpiła w wyniku akcji terrorystycznej. Dopyty przy użyciu o godz. 23.35 czasu miejscowego i stopniowo był przywracany począwszy od północy. W 5-milionowym Santiago na ulice wychwały z włączonymi syrenami wozy strażackie, wzywane głównie do uwolnienia ludzi uwięzionych w windach. Jak poinformowało Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, awaria dotknęła ponad 2/3 ludności kraju, który liczy prawie 15 mln mieszkańców. Objęta obszar długości ponad 1500 km od Coquimbo na północy po Puerto Montt i wyspę Chiloe na południu.

Książę uzna Republikę

W wywiadach dla telewizji włoskiej 59-letni książę Wiktor Emanuel, syn ostatniego króla Włoch Humberta II oświadczył, że jest gotów uznać Republikę Włoską, jeśli będzie to warunkiem jego powrotu do Włoch. Sprawa powrotu księcia Wiktora Emanuela i jego syna księcia Emanuela Filiberta wzbudziła ostre sprzeciw Partii Komunistycznej i zielonych.

30 kwietnia br. rząd włoski ogłosił, że w najbliższych dniach przedstawi projekt ustawy z propozycją uchynienia XIII artykułu Konstytucji, który zabrania męskim potomkom dynastii sabaudzkiej powrotu do Włoch.

Książę Wiktor Emanuel zapowiedział też, iż nie ma zamiaru przeprowadzić Italii za swoich poprzedników, głównie za posunięcia dziadka, króla Wiktora Emanuela III, oskarżanego o sprzykanie faszystom i ułatwienie Benito Mussolinemu sięgnięcia po władzę. Książę nie zamierza również przeprowadzić za podpis Wiktora Emanuela III na ustawie rasowej z 1938 roku. Książę stwierdził, iż w dniu ogłoszenia ustaw nie było go jeszcze na świecie, nie widzi więc powodów do przesmiernia.

Niesmiertelni...

W sondażu przeprowadzonym przez redakcję włoskiej gazety "La Stampa" na temat: Kto najbardziej zasługuje na miano "niesmiertelnego" spośród wybitnych postaci XX w., pierwsze miejsca zajął argentyński pisarz Jorge Luis Borges. Tuż za nim zaskakująco wysoki pisarz Italo Calvino oraz Charlie Chaplin.

Zwycięzcy oni w klasyfikacji absolutnej, zdobywając poparcie największej liczby czytelników. Nieco mniej głosów padło na norweskiego malarza Edwarda Muncha, latynoamerykańskiego rewolucjonistę Ernesta "Che" Guevarę oraz Włodzimierza Lenina i Michaiła Gorbaczowa.

Czytelnicy "La Stampy" wybierali też "niesmiertelnych" oddzielnie wśród artystów uprawiających różne dziedziny sztuki, a także polityków, osób duchownych oraz sportowców. Wśród duchownych najwięcej głosów oddano na papieża Jana Pawła II, przed Janem XXIII i Matką Teresą z Kalkuty.

Pracę przeciw rakowi

Aktywność fizyczna i praca zmniejszają ryzyko raka piersi, w szczególności wśród kobiet przed menopauzą i kobiet szczyplwych - wynika ze studium opublikowanego przez "New England Journal of Medicine". Według studium, zrealizowanego w Norwegii, zagrożenie rakiem piersi jest w wypadku kobiet, które poświęcają na sport co najmniej cztery godziny w tygodniu, o jedną trzecią mniejsze niż u pozostałych. Podobne zmniejszenie zagrożenia zaobserwowano u kobiet bardzo zaangażowanych w swoją pracę.

nie sygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z satelitarnej serwisy informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej lub z "Magazynu PAP".

Z OBRA D RZĄDOWEJ RADY DS. NARODOWOŚCI Lewica przeciw mniejszościom?

W ub. wtorek odbyło się kolejne posiedzenie wyjazdowe Rządowej Rady ds. Narodowości. Tym razem obradowano w Szumperku, a na program obrad złożyła się w znacznej mierze problematyka mniejszości niemieckiej.

W przededniu posiedzenia, w czwartek, członkowie Rady wraz z ministrem P. Bratinką mieli okazję zaznajomić się w trakcie towarzyskiego spotkania w miejscowym Domu Geschadera z historią niemieckich mieszkańców Szumperka i ze społeczno-kulturalnym dorobkiem Niemców żyjących w RC. Spotkanie towarzyszyły występy zespołów i artystów ludowych z całej republiki - od śląskich Bolatic po zachodnioczeskie Cheb.

Same obrady, których pierwszy i najobszerniejszy punkt dotyczył gospodarzy, toczyły się w budynku, będącym ongiś majątkiem niemieckim, a na dziś dzień majątkiem miasta i służącym jako Europejski Dom Spotkań. Drugim punktem obrad było sprawozdanie z działalności grupy roboczej ad hoc Rady ds. Narodowości, dotyczące naszych raskich współobywateli, a przede wszystkim sytuacji w mieście Piskiu w związku z utonięciem Roma Tibora Danihela, spowodowanymi przez grupę skinheadów.

Z punktu widzenia polskiego społeczeństwa najważniejszym tematem była "informacja o administracji szkolnictwa narodowościowego". W tym punkcie wystąpił w krytykę postępowanie Urzędów Szkolnych w Karwinie i Frydku-Místku przy udzielaniu wyjątków szkółom z polskim językiem nauczania. Zaznaczyłem Radę z moim stanowiskiem, iż jest błędem, by urzędy szkolne wymagały od gmin środków finansowych na placę dla nauczycieli w związku z udzielaniem wyjątków szkółom z polskim i słowackim językiem nauczania w wypadkach, gdy przeciętna liczba uczniów w klasie spada pod ustawowy limit. Przeciwnie, jak już mają w związku z istnieniem szkół mniejszościowych dodatkowe koszty, stąd też obciążenie ich kolejnymi wydatkami jest niewłaściwe i może naruszyć nasze współzależności i Czechów w naszych gminach. Takie postępowanie graniczy z polityczną nieodpowiedzialnością urzędniczą państwowych w resorcie szkol-

nictwa. Danuta Branna poparła moje wystąpienie, wskazując na konkretne przykłady braku zrozumienia ze strony urzędów szkolnych dla specyficznych potrzeb szkolnictwa narodowościowego. Poinformowała m.in. iż Rada Polaków na swoje pytania czy interwencje kilkakrotnie nie otrzymała z urzędów szkolnych odpowiedzi.

Na moje słowa zareagował senator Petráš (KSCZM), oponując, że jako były dyrektor Szkoły Podstawowej w Karwinie nie może się zgodzić z tym, by w klasach czeskich szkół było ponad 30 uczniów, zaś w klasach z polskim językiem nauczania mniej niż 17. Jego zdaniem, mniejszościom narodowym nie powinny przysługiwać żadne udogodnienia czy wyjątki. Nikt z obec-

KONCERT GALOWY "ŚLĄSKIEGO ŚPIEWANIA"

Brawa dla Zaolziaków

W ostatnią kwietniową niedzielę sala Domu Muzyki i Tańca w Zabrze, licząca ponad 2 tys. miejsc, pękała w szwach. Odbywał się tu bowiem koncert Galowy laureatów IV Festiwalu Piosenki Dziecięcej "Śląskie Śpiewanie". Były wśród nich również dzieci z Zaolzia.

Przybyło na koncert wielu gości na czele z wojewodą katowickim, Eugeniuszem Ciszakiem, oraz konsulem generalnym RC w Katowicach, Józefem Bytusem.

Koncert trwał blisko 4 godziny. Jak w barwnym kalejdoskopie przejawiali się przez scenę w pięknych śląskich strojach laureaci finałowych eliminacji, które przed dwoma tygodniami przebiegały w Rudzie Śląskiej. W pierwszej części koncertu przedstawili się soliści, duety, zespoły wokalne, wokalo-instrumentalne i wokalo-tancezno-instrumentalne (Opolskiej i Ząbkowskiej).

Po przerwie podziwiano folklor Ziemi Rybnickiej, final zaś należał do Ziem Cieszyńskiej i Zaolzia. Popisy młodych Zaolziaków publiczność przyjęła bardzo serdecznie. Oklaskiwano "Dziwoch z kolonii" i duet (Alicja Herman i Helena Lugsch) z PSP w Karwinie-Nowym Mieście (duet uzyskał specjalną nagrodę Metropolii Katowickiej, Jabłonkowską "Nowinę", prawdziwym ulubieńcem publiczności był jednak Adaś Sikora, przedszkolak z Karwiny-Frysztatu, który ze swoim dziadkiem i opiekunem zarazem, Otokarem Winklerem, trzy razy musiał się przyjąć ukonić rozentuzjuszowanemu widzem. Nagrodę za zdobywie 1 miejsca odebrała też Beata Czendlik z zespołu "Suszanie".

Po wyróżnieniu pojadą do Katowic pod koniec maja ponad opiekunowie uczniów Adama Farany z PSP w Karwinie-Nowym Mieście, Barbary Capińskiej (PSP Gnojnik), tercetu wokalnego PSP w Cz. Cieszyńskie oraz zespołu wokalnego "Wiolence" z PSP Karwinia-Frysztat.

Dzieci z Zaolzia nie zawiodły, potwierdzając swój ubiegłoroczny katowicki sukces. Najwyższy czas pomyśleć

Z POLSKI

W Warszawie zakończyło się wczoraj 288. Zebranie Plenarne Konferencji Episkopatu Polski. Biskupi polscy zwrócili się do wiernych, aby w referendum konstytucyjnym kierowali się własnym sumieniem.

Konstytucja i zbliżające się referendum były głównymi tematami spotkania prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego z przedstawicielami telewizji, radia i prasy regionalnej w Pałacu Prezydenckim, w którym uczestniczyło wczoraj blisko 200 dziennikarzy z 82 redakcji.

Prawykonanie oratorium Juliusza Łuciuła "Sanctus Adalbertus - flos purpureus", opowiadającego o życiu i męczeńskiej śmierci św. Wojciecha, zainaugurowało w Częstochowie VII Międzynarodowy Koncert Muzyki Sakralnej "Gaude Mater".

ZDROWE ŻYCIE BEZ NALOGÓW

Wybór należy do nich

KARWINA (mro) - Pod hasłem "Miłość, wolność, prawda" przebiegło we wtorek 29 kwietnia w Karwinie drugie z kolei spotkanie młodzieży szkół średnich pn. "Zdrowe życie bez środków uzależniających" przygotowane przez Fundację "Drogo-stop", 150 uczniów, przeważnie z gimnazjum z polskim językiem nauczania, uczestniczyli w zainaugurującym się przywodził o Noem programie o wpływie dobra i zła na życie człowieka.

"Celem naszej akcji jest obniżenie

nie poputy na środki uzależniające, rozbudzenie w młodzieży innych wartości" - powiedział na konferencji prasowej Ryszard Schlack, pełnomocnik wojewody śląsko-śląskie ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Zdaniem uczestniczącej w akcji Haliny Mrózek z tamtejszego kuratorium oświaty i wychowania, największym mankamentem wszelkiego rodzaju akcji prewencyjnych przeciwko środkom uzależniającym jest brak wyszkolonej kadry pedagogów-psychologów.

Wartość pracy lekarza należy mierzyć jakością i rzetelnością

Dokończenie ze str. 1

Ostrawski II Kongres nie będzie więc przypadkowym i mało ważnym spotkaniem ludzi ze środowiska medycznego. Jego wagę i znaczenie podkreśla udział wielu sław świata lekarskiego. Jak informuje jego szef, dr B. Chwajol, zaszczęca go swoją obecnością takie osobistości, jak m. in. prezes Naczelnej Izby Lekarskiej RP, dr Krzysztof Madej, prezes Dolnośląskiej Izby Lekarskiej, dr Włodzimierz Bednorz, wiceprezes Naczelnej Izby Lekarskiej, dr Jerzy Moskwa, red. nac. "Gazety Lekarskiej", Wojciech Maksymowicz, kierownik Ośrodka Współpracy z Polonią Medyczną, Bożena Pietrzykowska, dziekanowie uczelni medycznych z Wrocławia i Katowici i wielu innych znaczących i dostojnych gości z wielu ośrodków medycznych w całej

Polsce. Będzie też dziekan fakultetu lekarskiego UP z Ołomuńca. Przyjeżdżają również świetni polscy urodzili z dr. hab. Andrzejem Borówką na czele.

Jak podkreśla dr Chwajol, sporo miejsca poświęci się na II Kongresie wystąpieniu lekarzy ze Wschodu, którzy nie mają zbyt wielu okazji do zaprezentowania swoich osiągnięć zawodowych na forum "międzynarodowym". Trudno przypuszczać, że wszyscy oni zechcą zabierać głos, gdyż wielu zapewne przyjedzie przede wszystkim po to, aby zapoznać się z najnowszymi osiągnięciami sztuki lekarskiej na świecie, jako że obecni będą również polscy lekarze z renomowanych ośrodków klinicznych z Niemiec, Szwajcarii, Szwecji, Francji, Anglii i Belgii, wcale jednak, że będzie im dane zetknąć się z kolegami, którzy

pracują w lepiej wyposażonych lecznicach i mają opanowane nowocześniejsze metody leczenia. Pragnienie wejścia w kontakt z wielkim światem medycznym w krajach poradzieckich okazuje się ogromne. Na tydzień przed rozpoczęciem II Kongresu swój przyjazd potwierdziło już 9 polskich lekarzy z Litwy, 6 z Ukrainy, po 4 z Białorusi, Kazachstanu i Rosji, 3 z Moldawii, po 2 z Estonii i Łotwy oraz 1 z Gruzji. Jeden lekarz polskiego pochodzenia przyjedzie również z Rumunii.

Zapytano o cel i sens organizowania tego rodzaju spotkań polskich i polonijnych lekarzy, dr Bogusław Chwajol powiedział: "Jestem przekonany, że w trakcie trzydniowych rokowań II Kongresu dojdzie do wymiany głębokich myśli, poglądów i doświadczeń, które wszystkich nas wzbogacą, że nawiązane zostaną nowe kontakty osobiste

NA PIĘCIOLECIE DOMU POLSKIEGO Polski bank

OSTRAWA (mro) - Myśl o otwarciu banku polskiego lub czesko-polskiego w Polsce i Czech pojawiła się już 2 maja 1992 r. w momencie reaktywacji Domu Polskiego w Ostrawie.

Akurat w pięciolecie jego działalności wioletnie negocjacje zakończyły się sukcesem. 25 kwietnia br. doszło do podpisania umowy o współpracy - przy rozpoczęciu działalności Banku Przemysłowo-Handlowego w Krakowie - między prezesem banku Henryką Pieronkiewicz z spółką akcyjną "Dom Polski" reprezentowaną przez prezesa Józefa Toboły. Prezes Pieronkiewicz potwierdziła tym samym wolę otwarcia już we wrześniu przedstawiła swojej instytucji w pomieszczeniach Domu Polskiego.

"Początkowo będą to dwa biura i sekretariat" - powiedział "GŁ" Józef Toboła. "Potem najprawdopodobniej będzie oddział banku w pełnym znaczeniu tego słowa z salą operacyjną, sejfami i przestrzeniami reprezentacyjnymi. Zlokalizujemy go w projekcyjnym nowym skrzydle Domu Polskiego. Bank zadeklarował wolę wejścia do spółki oraz sponsorowania zlotów i imprez kulturalnych, np. jubileuszowego Festiwalu PZKO, tegorocznego "Gorskiego Święta" oraz objęcia patronatem jednej z tegorocznych inscenizacji Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego".

Zdaniem prezesa Toboły, w zabiegach o zorganizowanie polskiego banku w Ostrawie wiele pomógł wiceprez RP Mirosław Pietrewicz oraz dyrektor jego gabinetu Andrzej Mickiewicz.

"Złote Gody" PZKO u historyków

CZESKI CIESZYŃ (r) - Półwieczu Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego, politycznym uwarunkowaniem jego powstania, działalności na rzec utrzymania i kształtowania tożsamości narodowej Polaków i jego Zaolzia, jak również historii Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej i jego związków z PZKO poświęcone było seminarium Sekcji Historii Regionu przy ZG PZKO, jakie odbyło się w ub. sobotę w hotelu "Pias".

Dzieje i dorobek Związku, który jeden z nielicznych zachował ciągłość społeczną i zachował politycznie historię w zwichniętej Czechosłowacji, przedstawił na podstawie zbiorów z pękatkaowskiego archiwum jego "gospodarz", dr Stanisław Zahradnik. Losy PZKO na przestrzeni 50 lat kształtowały się różnie, niemniej bez jego istnienia byłoby polskie społeczeństwo tak w CSR, CSRS czy CSRF, jak i obecnej Republice Czeskiej uboższe - duchowo i materialnie. Za działalność ponad 90 Miejskowych Kół PZKO, dziesiątków chorów czy zespołów teatralnych, w jego trosce o rozwój polskiego szkolnictwa itp. należy dostrzec setki bezinteresownych działań, którzy nie szczędzili swego czasu i sił dla krzewienia kultury i świadomości narodowej - zaakcentował S. Zahradnik.

Nie miało takiego "szczęścia" do władz SMP, które podobnie jak PZKO zaistniało w 1947 roku. Dwukrotnie powoływane do życia przed listopadem 1989 roku Stowarzyszenie - po raz ostatni w okresie "Pras-

kiej wiosny 1968 r." - dwukrotnie rozwiązywane na mocy odrębnych decyzji. Na temat bogatej i różnorodnej dorobku, pomimo krótkiego trwania, organizacji młodzieżowej referował dr Władysław Josiek. O ile SMP z 1947 r. nawiązało do działalności polskich organizacji młodzieżowych okresu międzywojnia, zaś po rozwiązaniu jego członkowie włączyli się do pracy w PZKO, o ile SMP z 1968 r. kontynuowało działalność swoich poprzedników, a po rozwiązaniu esempowcy również znaleźli swoje miejsce w PZKO, o tyle SMP reaktywowane na początku lat 90. rozmyśliło się w bezczynność.

Z aktualnymi problemami PZKO zapoznał uczestników seminarium prezes ZG PZKO inż. Jerzy Czaj. Cięża w subwencji państwowej przyzamywał działalność kulturalno-oświatową, gdyż zabiegi o środki na jej finansowanie pochłaniają zbyt wiele czasu i sił. To prawda, że zawsze można liczyć na pomoc Stowarzyszenia "Wspólnota Polska", niemniej Koła PZKO powoli zaczynają odnajdywać się w nowej ekonomicznej rzeczywistości.

Lego za logo do Sibicy

Już dziś, na V Festiwalu Piosenki Dziecięcej nagrody - kloki Lego - za projekt znaku graficznego tego festiwalu, czyli logo, pojawiające się na zapowiedziach, biletach, dyplomach, na scenie DK w Hawierzowie, otrzyma IGOR WACŁAWIK, uczeń klasy 3 z Sibicy. Na konkurs ten wpłynęło ponad 100 projektów. Wszystkie obejrzać można na wystawie w DK w Hawierzowie.

przynajmniej. Wierzę również, że tak wspaniałe forum wytyczy dalsze kierunki działania w zakresie reintegracji polskich i polonijnych środowisk medycznych w Europie. Sytuacja w służbie zdrowia w wielu krajach Europy Środkowej i Wschodniej - nie wyłączając Czech i Polski - jest (deklarując) nie najlepsza i skomplikowana. Dlatego problemom transformacji i prywatyzacji służby zdrowia w naszych krajach poświęcimy jedną z sesji naukowych...

Wartość pracy każdej naszej organizacji zrzeszającej lekarzy i każdego lekarza z osobną dla dobra człowieka i ciał naszych społeczeństw mieć powinny jakością i rzetelnością. I do takiej właśnie postawy należą nas motywuje ten i kolejne Kongresy Polskich i Polonijnych Lekarzy".

KAZIMIERZ SANTARIUS

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe 2 kwietnia 1997 roku (1)

W trosce o byt i przyszłość naszej Ojczyzny, odzyskawszy w 1989 roku wolność suwerennego i demokratycznego państwa, w imieniu Narodu Polskiego, wszyscy obywatele Rzeczypospolitej, gwałtownie wierzący w Boga będącego źródłem prawdy, sprawiedliwości, dobra i piękna, jak i nie podzielający tej wiary, a te uniwersalne wartości wywodzący z innych źródeł, równi w prawach i w powinnościach wobec dobra wspólnego - Polski, wdzięczni naszym przodkom za ich pracę, za walkę o niepodległość okupioną ogromnymi ofiarami, za kulturę zaopartą na chrześcijańskim dziedzictwie Narodu i ogólnoludzkich wartościach, nawiązując do najlepszych tradycji Piętnastki i Drugiej Rzeczypospolitej, zobowiązani, by przekazać przyszłym pokoleniom wszystko, co cenne z ponadstysiącletniego dorobku, łączyć więziami wspólnoty z naszymi rodakami rozsiadniętymi po świecie, szanując potrzeby współpracy ze wszystkimi krajami dla dobra Rodziny Ludzkiej, pomni gorzkich doświadczeń z czasów, gdy podstawowe wolności i prawa człowieka były w naszej Ojczyźnie łamane, pragnąc na zawsze zagwarantować prawa obywatelskie, a działaniu instytucji publicznych zapewnić rzetelność i sprawność, w poczuciu odpowiedzialności przed Bogiem lub przed własnym sumieniem, ustanawiamy Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej jako prawa podstawowe dla państwa oparte na poszanowaniu wolności i sprawiedliwości, współdziałaniu władz, dialogu społecznym oraz na zasadzie pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot. Wszystkich, którzy dla dobra Trzeciej Rzeczypospolitej tę Konstytucję będą stosowali, wzywamy, aby czynili to, dbając o zachowanie przyrodzonej godności człowieka, jego prawa do wolności i obowiązku solidarności z innymi, a poszanowanie tych zasad mieli za najważniejszą podstawę Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział I

RZECZPOSPOLITA

Art. 1. Rzeczypospolita Polska jest dołem wspólnym wszystkich obywateli.
 Art. 2. Rzeczypospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzędującym zasady sprawiedliwości społecznej.
 Art. 3. Rzeczypospolita Polska jest państwem jednolitym.
 Art. 4. 1. Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu. 2. Naród sprawuje władzę przez swoich przedstawicieli lub bezpośrednio.
 Art. 5. Rzeczypospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównowagi rozwoju.
 Art. 6. 1. Rzeczypospolita Polska stara się o powołanie do życia warunków umożliwiających równy dostęp do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju. 2. Rzeczypospolita Polska udziela pomocy Polakom zamieszkałym za granicą w zachowaniu ich związków z narodowym dziedzictwem kulturowym.
 Art. 7. Organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa.
 Art. 8. 1. Konstytucja jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej. 2. Przepisy Konstytucji stosuje się bezpośrednio, chyba że Konstytucja stanowi inaczej.
 Art. 9. Rzeczypospolita Polska przestrzega wiążącego ją prawa międzynarodowego.
 Art. 10. 1. Ustrój Rzeczypospolitej Polskiej opiera się na podziale i równowadze władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej. 2. Władzę ustawodawczą sprawują Sejm i Senat, władzę wykonawczą Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej i Rada Ministrów, a władzę sądowniczą sądy i trybunały.
 Art. 11. 1. Rzeczypospolita Polska zapewnia wolność tworzenia i działania partii politycznych. Partie polityczne zrzeszają się na zasadach dobrowolności i równości obywateli polskich w celu wpływania me-

rodami demokratycznymi na kształtowanie polityki państwa. 2. Finansowanie partii politycznych jest jawne.

Art. 12. Rzeczypospolita Polska zapewnia wolność tworzenia i działania związków zawodowych, organizacji społeczno-zawodowych rolników, stowarzyszeń, ruchów obywatelskich, innych dobrowolnych zrzeszeń oraz fundacji.
 Art. 13. Zakazane jest istnienie partii politycznych i innych organizacji odwołujących się w swoich programach do totalitarnych metod i praktyk działania nazizmu, faszyzmu i komunizmu, a także tych, których program lub działalność zakłada lub dopuszcza nienawiść rasową i narodowościową, stosowanie przemocy w celu zdobycia władzy lub wpływu na politykę państwa albo przewiduje utajnienie struktur lub członkostwa.
 Art. 14. Rzeczypospolita Polska zapewnia wolność prasy i innych środków społecznego przekazu.
 Art. 15. 1. Ustrój terytorialny Rzeczypospolitej Polskiej zapewnia decentralizację władzy publicznej. 2. Zasadniczy podział terytorialny państwa uwzględniający więzi społeczne, gospodarcze lub kulturowe i zapewniający jednostkom terytorialnym zdolność wykonywania zadań publicznych określa ustawa.
 Art. 16. 1. Ogół mieszkańców jednostek zasadniczego podziału terytorialnego stanowi z mocy prawa wspólnotę samorządową. 2. Samorząd terytorialny uczestniczy w sprawowaniu władzy publicznej. Przystępując do niego w ramach ustawy istotną część zadań publicznych samorząd wykonuje w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.
 Art. 17. 1. W drodze ustawy można tworzyć samorządy zawodowe, reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujące pieczę nad należytym wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. 2. W drodze ustawy można tworzyć również inne rodzaje samorządu. Samorządy te nie mogą naruszać wolności wykonywania zawodu ani ograniczać wolności podejmowania działalności gospodarczej.
 Art. 18. Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.
 Art. 19. Rzeczypospolita Polska specjalną opieką otacza weteranów walk o niepodległość, zwłaszcza inwalidów wojennych.
 Art. 20. Społeczna gospodarka rynkowa oparta na wolności działalności gospodarczej, własności prywatnej oraz solidarności, dialogu i współpracy partnerów społecznych stanowi podstawę ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej.
 Art. 21. 1. Rzeczypospolita Polska chroni własność i prawo dziedziczenia. 2. Wytłuszczenie jest dopuszczalne jedynie wówczas, gdy jest dokonywane na cele publiczne i za słusznym odszkodowaniem.
 Art. 22. Ograniczenie wolności działalności gospodarczej jest dopuszczalne tylko w drodze ustawy i tylko ze względu na ważny interes publiczny.
 Art. 23. Podstawą ustroju rolnego państwa jest gospodarstwo rodzinne. Zasada ta nie narusza postanowień art. 21 i art. 22.
 Art. 24. Praca znajduje się pod ochroną Rzeczypospolitej Polskiej. Państwo sprawuje nadzór nad warunkami wykonywania pracy.
 Art. 25. 1. Kościoły i inne związki wyznaniowe są równoprawne. 2. Władze publiczne w Rzeczypospolitej Polskiej zachowują bezstronność w sprawach przekonań religijnych, światopoglądowych i filozoficznych, zapewniając swobodę ich wyrażania w życiu publicznym. 3. Stosunki między państwem a kościołami i innymi związkami wyznaniowymi są kształtowane na zasadach poszanowania ich autonomii oraz wzajemnej niezależności każdego w swoim zakresie, jak również współdziałania dla dobra człowieka, i dobra wspólnego. 4. Stosunki między Rzeczypospolita Polską a Kościołem katolickim określają umowa międzynarodowa zawarta ze Stolicą Apostolską i ustawa. 5. Stosunki między Rzeczypospolita

Polską a innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi określają ustawy uchwalone na podstawie umów zawartych przez Radę Ministrów z ich właściwymi przedstawicielami.
 Art. 26. 1. Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej służą ochronie niepodległości państwa i niepodzielności jego terytorium oraz zapewnieniu bezpieczeństwa i nienaruszalności jego granic. 2. Siły Zbrojne zachowują neutralność w sprawach politycznych oraz podlegają cywilnej i demokratycznej kontroli.
 Art. 27. W Rzeczypospolitej Polskiej językiem urzędowym jest język polski. Przepis ten nie narusza praw mniejszości narodowych wynikających z ratyfikowanych umów międzynarodowych.
 Art. 28. 1. Godłem Rzeczypospolitej Polskiej jest wizerunek orła białego w koronie w czerwonym polu. 2. Barwami Rzeczypospolitej Polskiej są kolory biały i czerwony. 3. Hymnem Rzeczypospolitej Polskiej jest Mazurek Dąbrowskiego. 4. Godło, barwy i hymn Rzeczypospolitej Polskiej podlegają ochronie prawnej. 5. Szczegóły dotyczące godła, barw i hymnu określa ustawa.
 Art. 29. Stolicą Rzeczypospolitej Polskiej jest Warszawa.

Rozdział II

WOLNOŚCI, PRAWA I OBOWIĄZKI CZŁOWIEKA I OBYWATELA

ZASADY OGÓLNE

Art. 30. Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych.
 Art. 31. 1. Wolność człowieka podlega ochronie prawnej. 2. Każdy jest obowiązany szanować wolności i prawa innych. Nikogo nie wolno zmuszać do czynienia tego, czego prawo mu nie nakazuje. 3. Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.

Art. 32. 1. Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. 2. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyn.
 Art. 33. 1. Kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym. 2. Kobieta i mężczyzna mają w szczególności równe prawo do kształcenia, zatrudnienia i awansów, do jednakowego wynagrodzenia za pracę jednakowej wartości, do zabezpieczenia społecznego oraz do zajmowania stanowisk, pełnienia funkcji oraz uzyskiwania godności publicznych i odznaczeń.
 Art. 34. 1. Obywatelstwo polskie nabywa się przez urodzenie z rodziców będących obywatelami polskimi. Inne przypadki nabycia obywatelstwa polskiego określa ustawa. 2. Obywatel polski nie może utracić obywatelstwa polskiego, chyba że sam się go zrzeknie.
 Art. 35. 1. Rzeczypospolita Polska zapewnia obywatelom polskim należącym do mniejszości narodowych i etnicznych wolność zachowania i rozwoju własnego języka, zachowania obyczajów i tradycji oraz rozwoju własnej kultury. 2. Mniejszości narodowe i etniczne mają prawo do tworzenia własnych instytucji edukacyjnych, kulturalnych i instytucji służących ochronie tożsamości religijnej oraz do uczestniczenia w rozstrzygnięciu spraw dotyczących ich tożsamości kulturowej.
 Art. 36. Podczas pobytu za granicą obywatel polski ma prawo do opieki ze strony Rzeczypospolitej Polskiej.
 Art. 37. 1. Kto znajduje się pod władzą Rzeczypospolitej Polskiej, korzysta z wolności i praw zapewnionych w Konstytucji. 2. Wyjątki od tej zasady, odnoszące się do cudzoziemców, określa ustawa.

Przedstawiamy członków Rady Polaków w RC

Dziś - Bronisław Walicki

Panie Bronisławie, może rozpoznaćbyśmy od krótkiej „spowiedzi”... Myślę, że jest to ważne chociażby z tego powodu, że chociaż już od ponad roku mieszka Pan w Czeskim Cieszynie, a od dwu miesięcy pełni Pan funkcję jednego z dwóch wiceprezesów Rady Polaków, nie wszyscy Zaoziacy Pana znają... Większość swojego życia spędził Pan przecież w Pradze.

- Lubię historię i za niezmiernie ważne w życiu człowieka uważam jego korzenie... Jakże są te moje? Po mieczu wywodzę się z żybskiego gniazda Walachów, po kądzieli zaś z cisownickich Chmielów. Mój ojciec urodził się w Bystrzycy, matka w Kojkowicach. Ja z urodzenia jestem bystrzyczaninem, większość życia przeżyłem jednak w głębi Czech. I tu małe wyjaśnienie: 32 lata temu zmieniłem nazwisko, bo trudno było w Pradze walczyć o literę „J”, a nie chciałem się pozbyć polskiego brzmienia nazwiska...
 W czasie wojny chodziłem do tzw. „Übergangsschule”, bo rodzice odmówili przyjęcia „volkslisty” - ojciec oświadczył: „Polakiem się nie stałem i Polakiem umrę”. Miał dziewięćcioro rodzeństwa i nikt z nich „volkslisty” nie przyjął - dwóch braci i szwagier byli w obozach koncentracyjnych... Ojciec zaś próbował dociągnąć 1 września 1939 roku cofając się Armieją Polską. Pod Kowlem natrafił na Armię Czerwoną; na szczęście udało mu się szczęśliwie wrócić.

Podczas mojej dwumiesięcznej pracy w Radzie Polaków zdążyłem też już stwierdzić, że nie ma prawie współpracy między szkołami średnimi z obu stron Ołzy. Że młodzież z Czeskiego Cieszyna np. nie zna swoich rówieśników z prawego brzegu rzeki... Słyszałem na przykład, że czeskojęzyczne Polskie Gimnazjum ma dobre stosunki z Opolem... Ale przecież do Cieszyna, Skoczowa, czy Ustronia jest bliżej!

Chciałbym nawiązać do tego, co powiedziałem na niedawnym zjeździe Towarzystwa Nauczycieli Polskich - to, że jesteśmy Polakami, że myślimy i czujemy po polsku - zawdzięczamy kuźni naszego patriotyzmu, którą zawsze był Cieszyń prawobrzeżny. Tu przecież działali Michajewski, Paweł Stalmach, Jerzy Cienciala... Wprawdzie są wyliczki do Cieszyna organizowane przez harcerstwo, niektóre szkoły, ale myślę, że należałoby zrobić w tym kierunku znacznie więcej.

◆ ◆ ◆ Była Pan obecnie, jako wiceprezes Rady Polaków, częstym gościem na wielu imprezach - chodzi tu nie tylko o różne imprezy kulturalne, ale również o zjazdy czy walne zebrania zaozińskich organizacji. Ich członkowie zwracają się często do Pana ze swoimi problemami...
 - Tak, problemem jest na Zaolziu bardzo dużo i mogę powiedzieć, że mieszkając w Pradze, nie zdawałem sobie z tego zbytbytno sprawy i dopiero teraz zaczynam się do nich zbliżać. Jednym z takich najważniejszych problemów jest z pewnością różna klasyfikacja ludzi mieszkających na Zaolziu. Bo przecież żyją tu nie tylko obywatele czeski - polskiej i czeskiej narodowości, ale również obywatele polscy. Tych ostatnich jest niemało, bo około 5 tys., czują się jednak czasami bardzo zagubieni, a chociaż niektórzy mieszkają tu od urodzenia, wielu Zaoziaków uważa ich za ludzi nie „stela”... W Pradze tego nie różnicujemy. Po prostu jesteśmy Polakami i już... Ale i tu zaczyna się narzecze coś zmieniać. Na Zgromadzeniu Ogólnym Kongresu Polaków usunęto np. ze statutu dyskryminujący zapis o tym, że prezesem Rady Polaków może być wyłącznie obywatel RC. Czyli - coś się poprawiło i miejmy nadzieję, że ludzie stopniowo zaczną wreszcie rozumieć, że między Polakami nie powinno być różnic i podziałów...

◆ ◆ ◆ O tym, że był Pan prezesem Klubu Polskiego w Pradze od chwili jego odrodzenia aż do emerytury, nie trzeba chyba przypominać. Porozmawiajmy raczej o tym, co skłoniło Pana do kandydowania do Rady Polaków?
 - Do tego przekonał mnie przyjaciele z Klubu Polskiego. Miałem dość mieszane uczucia: po pierwsze - nie byłem pewien, czy podoba mi się praca w Radzie, wymaga bardzo dużego nakładu czasu. Po drugie zaś była kwestia - jak Zaozie przyjmie człowieka, który choć wywodzi się „stela”, nie zna problematyki zaozińskiej... Fakt

faktem jednak, że Rada Polaków to parolanoł z wszystkimi organizacjami Polaków w całej RC - to być może przeważało i podjąłem tę decyzję.

◆ ◆ ◆ Na drugim posiedzeniu Rady Polaków został Pan wybrany na jej wiceprezesa, a oprócz tego „otrzymał” Pan też, jak i reszta

członków Rady, zakres swoich obowiązków...

- Z własnej inicjatywy podjąłem się działań inspirowanych transgranicznej i przygranicznej, a to chociażby dlatego, iż wyczułem, że na Zgromadzeniu Ogólnym Kongresu Polaków prawie wszyscy goście w swoich przemówieniach o ten punkt zaczęli mówić. Już dawniej zresztą i ja uważałem ten temat za bardzo istotny, bo my nie możemy tutaj mieszkać w getcie i „warzyć się we własnym sosie”. Jako społeczeństwo polskie, składająca się w przeważnej mierze z obywateli Republiki Czeskiej, musimy otworzyć się zarówno w kierunku współpracy ze społeczeństwem czeskim, jak również - i to jest sprawa jedna z najważniejszych - ze społeczeństwem po prawej stronie Ołzy. Przecież wszyscy wywodzimy się tutaj z dawnego Księstwa Cieszyńskiego. A często zdarza się, że sięgamy daleko poza granice Śląska Cieszyńskiego - nasze firmy i organizacje społeczne nawiązują kontakty z różnymi regionami Polski, podczas gdy stosunków z firmami i miejscowościami za Ołzą często brak.

◆ ◆ ◆ Była Pan obecnie, jako wiceprezes Rady Polaków, częstym gościem na wielu imprezach - chodzi tu nie tylko o różne imprezy kulturalne, ale również o zjazdy czy walne zebrania zaozińskich organizacji. Ich członkowie zwracają się często do Pana ze swoimi problemami...
 - Tak, problemem jest na Zaolziu bardzo dużo i mogę powiedzieć, że mieszkając w Pradze, nie zdawałem sobie z tego zbytbytno sprawy i dopiero teraz zaczynam się do nich zbliżać. Jednym z takich najważniejszych problemów jest z pewnością różna klasyfikacja ludzi mieszkających na Zaolziu. Bo przecież żyją tu nie tylko obywatele czeski - polskiej i czeskiej narodowości, ale również obywatele polscy. Tych ostatnich jest niemało, bo około 5 tys., czują się jednak czasami bardzo zagubieni, a chociaż niektórzy mieszkają tu od urodzenia, wielu Zaoziaków uważa ich za ludzi nie „stela”... W Pradze tego nie różnicujemy. Po prostu jesteśmy Polakami i już... Ale i tu zaczyna się narzecze coś zmieniać. Na Zgromadzeniu Ogólnym Kongresu Polaków usunęto np. ze statutu dyskryminujący zapis o tym, że prezesem Rady Polaków może być wyłącznie obywatel RC. Czyli - coś się poprawiło i miejmy nadzieję, że ludzie stopniowo zaczną wreszcie rozumieć, że między Polakami nie powinno być różnic i podziałów...

Rozmawiał: JACEK SIKORA

PRZYSTAWKA (TYM RAZEM) SOBOTNIA

Przyjaciel przyrody Adam Wojrak, co pisał się przed rokiem po szpicbergeńskich łądkach, wkurzył się ostatecznie w tegorocznym Dniu Ziemi i bez ogródek rąbnął całą rzecz pod powyższym tytułem do „Gazety Wyborczej” (94/97-22 IV). Pisze: „Wczoraj w Białowieży padł śnieg. Nie wiem, kto za to odpowiada, ale wiosna została w tym roku zamordowana. Kiedy tylko się pojawiła na chwilę w marcu, ktoś ją uduł i w kwietniu już nie ma po niej śladu. Złaz wstrzymał migrację ptaków, kwiatki jak wyrosną, to od razu odpadają im płatki, żabom trudno składać skrzek, bo woda zamarza, a ja nie mogę chodzić do lasu, bo zaraz zaczynam się trząść. Trzęsą się też zapieki borsuki i bardzo się zastanawiam, dlaczego się tak wczesnie zbudziły. Dlatego popieram wniosek norweskich rybaków z Lodingen i bezwarunkowo za-

dam reanimowania wiosny. Nie dam się nabrać na wiosnę udawaną. Wszystkie polskie bosciany mają przylecieć, jemioluski, zięby i jery, które miały lecieć na północ, natychmiast powinny opuścić

Oddajcie nam wiosnę!

terytorium kraju, a żabom ma przestać zamarać wodę. I w lesie ma być pełno kwiatów. Norwedzy wyznaczyli termin 17 maja, ale ponieważ wiosna u nas powinna pojawić się wcześniej niż w Norwegii, ja żądam wypełnienia moich warunków najpóźniej do końca kwietnia”.
 Co na to Zaozie? Ani Wąpłóżna, ani Rada Polaków, jak dotąd, tym się nie zajęły. Jedna kwietniowa „Jutrzenka” po-

rządkiem grzędy na swej okładce i spsobu kadłubek dla szpaków. Żądam tedy, mam nadzieję że nie w pojedynkę, zdecydowanych posunąć w kwestii tegorocznej wiosny nad Ołzą!

Stanowczo domagam się wiosny dla swych wnuków Michaśla i Bogdanka oraz dla ich przedszkoła; dla zającego człowieka, tłumacza i polonofila Erica Sojki w praskim szpitalu; dla rozżalonego kolegi emeryta Józka, co to w żaden już sposób nie zawróci tamtych lat ani ich nie odmień; dla nie narodzonych jeszcze przyszłych uczniów, którzy jedyni są w stanie rozwiązać palące kwestie naszego szkolnictwa! I w ogóle dla tych wszystkich, którzy uwielbiają majówki, spacerować przy szlaki turystyczne, oczywiście przy niezbędnym komforcie klimatycznym!

O reputację idzie, panowie!
 WŁADYSŁAW SIKORA

GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK

PRZYWITAJMY PRAWDZIWA, UKWIECONĄ WIOSNĘ

Zielone Świątki

W siedem tygodni po Wielkanocy przychodzi niedziela zesłania Ducha Świętego, czyli Zielone Świątki. Jest to święto ruchome, podobnie jak Wielkanoc, a w roku bieżącym przypadnie już za tydzień. Coraz częściej traktuje się je jako święto ludowe. Dawniejsze obyczaje ludowe wiązały się często z praktykami magicznymi, mającymi na celu uchronienie przyszłych zbiorów, z rolniczymi pracami, z zapewnieniem zdrowia dla ludzi i zwierząt. Przystrajano domy i budynki gospodarskie zielonymi gałązkami brzozy i lipy, po ziemi w igałki i na podwórkach rozrzucono pocięty na kawałki tatarak. Poniżej zielonoświątkowy był dniem pierwszego wypędzania bydła na pastwiska. By odwrócić zło uroku i choroby, wyprowadzano je tyłem z obory, a na pastwisku przystrajano krowom rogi wiankami z mniszka. U nas po dziś dzień przetrwał zwyczaj smażenia jajek. Nie bardzo wiadomo, skąd się wziął, ale faktem jest, że od dawna w Zielone Świątki zbierali się przyjaciele, rodziny i znajomi, udawali się najczęściej w pobliże zagajników i potoków, gdzie rozpalali ognisko. Zabierali z sobą kocioleki, słoninę, jajka i chleb, a kromka chleba posmarowana jajecznica i sjezona wspólnie z bliskimi w przyrodzie smakowała i smakuje dotąd jak najprzedszybszy przysmak.

My nie będziemy przystrajać takich domostw gałązkami drzew liściastych, bo szanujemy lasy i każde drzewo, ale do domu przyniesiemy kwiaty z ogrodu czy targu, uwijemy wianuszki z mniszków (moiczków, mleczy czy dmuchawców) albo storków, nie i udamy się na przyjacielskie spotkanie przy smażeniu jajecznicy - najlepiej takiej zorganizowanej przez nasze Kola PZKO.

Ale póki co, nikt z naszych czytelników nie może jakoś doczekać się prawdziwej wiosny. Liczne wiersze i rysunki o tym świadczą, a w Karwinie-Fryszacie cała klasa pod kierunkiem nauczycielki Marty Molinek próbowała swoimi utworami poetyckimi przywołać wiosnę. Drukujemy zatem kilka najbardziej udanych wierszyków i być może tegoroczna aura zlituje się nareszcie i Zielone Świątki będą naprawdę zielone? Choć... nie wiadomo, jak to tak naprawdę dawniej bywało, bo stare przysłowia mówią: „Do Świętego Ducha nie zdiejmy kożucha, a po Świętym Duchu chodź dalej w kożuchu”.

GŁOSIK I LUDMIŁA GŁOSIK I LUDMIŁA GŁOSIK I LUDMIŁA

Patrz, Ludmiło, ile ma ta kura jajeczek. Może weźmiemy sobie jedno na jajecznicę?

Ojejku! Wydaje się, że z tych jajek będzie coś innego niż jajecznica!
Głosiku, chodźmy stąd!
Ta kwoka jakos mi się nie podoba!

JABLONKOWSKA SZKOŁA DZIELI SIĘ DOŚWIADCZENIAMI

Ile języków znasz...

Nikt już dziś nie wąpli, że szkoła powinna zapewnić swoim uczniom m. in. wszechstronne wykształcenie humanistyczne, a przede wszystkim umożliwić dobry poziom i warunki do nauki języka obcego.

Tradycyjny kontakt z językiem niemieckim na naszym terenie, jego znajomość wśród ludzi starszego pokolenia przetrwały w zainteresowaniu rodziców o naukę tego języka w szkołach podstawowych. I słusznie, bowiem chociaż świat zaprasza nas do najbardziej egzotycznych i oddalonych zakątków, najczęściej podróżujemy po naszej "małej Europie", tzn. na drodze właśnie do Austrii, Niemiec czy Szwajcarii.

W tym roku szkolnym po raz pierwszy korzystają uczniowie szkół podstawowych z obowiązkowych lekcji języka obcego już od klasy czwartej. Pełnych sześć lat nauki danego języka daje solidne podstawy wiedzy praktycznej oraz umiejętności orientacji w sytuacjach życiowych. Zadaniem nauczycieli powinno być wzbudzenie w dziecku chęci do nauki, zainteresowania językiem czy krajem.

Szkoła jablonkowska dba o fachowy i wysoki poziom nauczania języków obcych. A od klasy 8. oferuje uczniom dodatkowe lekcje konwersacji, nauczyciele corocznie przygotowują indywidualnie uczniów do konkursów przedmiotowych.

Wiosną zorganizowano dla zainteresowanych dwudniowy obóz naukowo-wypoczynkowy w Jasieniu, którego celem było pogłębianie wiedzy poprzez wprowadzanie atrakcyjnych metod i form pracy, różnego rodzaju gier i zabaw w języku niemieckim i angielskim.

W naszej szkole języka niemieckiego uczy się 125 uczniów, języka angielskiego 129, najlepsi z nich zdobywają co roku wysokie lokaty w konkursach powiatowych.

Chociaż w szkołach odczuwa się brak fachowców do nauki języków obcych, u nas kształcą młodzież dwie aprobowane nauczycielki języka niemieckiego, p. Ilona Omyła i Sylwia Mrózek.

W naszej szkole zorganizowano już po raz drugi konkurs języka niemieckiego dla uczniów szkół z polskim językiem nauczania. I tak 10 kwietnia spotkało się w Jablonkowie 38 uczniów z 7 szkół podstawowych powiatów karwińskiego i frydecko-misteckiego, by sprawdzić swoje wiadomości i umiejętności językowe w części pisemnej i ustnej. Nauczycielki przygotowały dla uczestników ciekawy zestaw zadań, krzyżówek i uzupełnień dostosowanych do tematów i znajomości językowych w danym roczniku. W części konwersacyjnej uczniowie wypowiadali się swobodnie opisując obrazek, komisja oceniała przede wszystkim orientację w zakresie słownictwa, szybkość, poprawne używanie wielu słów i zwrotów oraz odpowiednie reakcje ucznia

W kategorii klas 6.: Krystyna Kaleta, PSP Bystrzyca
Helena Gemrol, Jablonków
Gabriela Cymorek, Trzyniec 1

W kategorii klas 7.: Ryszard Walica, Karwina-N. Miasto
Marek Pindór, Mosty k. Jablonkowa
Czesław Szwiertnia, Lutynia Dolna

W kategorii klas 8.: Adam Lipowski, Jablonków
Ilona Suszka, Trzyniec 1
Adela Śpićak, Bystrzyca

W kategorii klas 9.: Roman Kędzior, Jablonków
Lucja Folwarczna, Czeski Cieszyń
Karolina Skwarło, Trzyniec 1

MISTRZ KRZYŻÓWEK „PRZEKROJU“

Solo i parami

Oddział Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie zorganizował 23 kwietnia trzecią już edycję konkursu o tytuł „Mistrza Krzyżówek Przekroju”. Kilkunastu amatorów przekrojowych krzyżówek przez ponad godzinę usiłowało rozwiązać jak największą ilość, aby zdobyć palmę pierwszeństwa i główną nagrodę, którą była roczna prenumerata „Przekroju”. Po raz pierwszy do konkursu zabawy stanęły też trzy pary, ubiegające się o nagrodę książkową.

Szczególnie uroczysty charakter miało rozdanie nagród. Bibliotekę zaszczylił bowiem swoim przybyciem redaktor naczelny „Przekroju”, Mieczysław Czuma, oraz znany „szwej-kolog”, redaktor Leszek Mazan.

Główną nagrodę odebrała z rąk Mieczysława Czumi laureatka kon-

na dodatkowe pytania.

Kręgi tematyczne były dostosowane do wieku i zainteresowań dzieci i stanowiły pozytywną motywację do pracy (Ich und meine Familie, Geburtstag, Freizeit und Hobby, Tiere, Ferien und Reisen). Większość uczestników świetnie sobie poradziła z rozwiązywaniem zadań, orientacja językowa była zadowalająca, konkurs przebiegał sprawnie z dotrzymywaniem zasad uciwłej rywalizacji.

Celem konkursu było sprawdzenie i porównanie stopnia opanowania materiału nauczania w naszych szkołach, metod i wyników pracy. Można wyrazić uznanie nauczycielkom z Mostów koło Jablonkowa, Bystrzycy, Trzynieca 1, Cz. Cieszyńska, Karwiny-Nowego Miasta, Lutyni Dolnej i Jablonkowa za ich systematyczną pracę z dziećmi na lekcjach i poza nimi, efekty której były widoczne w wysoki i wyrównany poziom wiadomości ich wychowanków. Szkoda tylko, że naszymi konkursami nie interesują się pedagodzy gimnazjum i innych szkół średnich, powinni być przecież zorientowani w planach nauczania SP oraz efektach naszej pracy, często właśnie nasi absolwenci są przecież później ich uczniami. A przychodzą przecież do szkół średnich z solidną podstawą i niebagatelnymi osiągnięciami, do których trzeba natychmiast nawiązać, podnosząc poprzeczkę wymagań.

Tylko w ten sposób, poprzez przemyślaną i sensowną współpracę szkół podstawowych i ponadpodstawowych, możemy z powodzeniem realizować naukę języków obcych. I tu widzimy zadanie również dla naszego ośrodka metodycznego.

A wracając do konkursu, pragnę na koniec wymienić uczniów, którzy zdobyli najwięcej punktów i którym zostały wręczone dyplomy oraz książki i publikacje w języku niemieckim, ufundowane przez Centrum Pedagogiczne w Czeskim Cieszynie:

W kategorii klas 6.: Krystyna Kaleta, PSP Bystrzyca
Helena Gemrol, Jablonków
Gabriela Cymorek, Trzyniec 1

W kategorii klas 7.: Ryszard Walica, Karwina-N. Miasto
Marek Pindór, Mosty k. Jablonkowa
Czesław Szwiertnia, Lutynia Dolna

W kategorii klas 8.: Adam Lipowski, Jablonków
Ilona Suszka, Trzyniec 1
Adela Śpićak, Bystrzyca

W kategorii klas 9.: Roman Kędzior, Jablonków
Lucja Folwarczna, Czeski Cieszyń
Karolina Skwarło, Trzyniec 1

W kategorii klas 10.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 11.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 12.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 13.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 14.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 15.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 16.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 17.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 18.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 19.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 20.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 21.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 22.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 23.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 24.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 25.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 26.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 27.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 28.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 29.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 30.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 31.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 32.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 33.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 34.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 35.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 36.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 37.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 38.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 39.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 40.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 41.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 42.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 43.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 44.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 45.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 46.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 47.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 48.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 49.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 50.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 51.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 52.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 53.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 54.: Sylwia Mrózek, Jablonków

W kategorii klas 55.: Sylwia Mrózek, Jablonków

NASZ ADRES: Redakcja „Głosu Ludu“, P.O.Box 29, Novinářská 3, 709 29 Ostrava 1.
UWAGA! Pisząc do nas nie zapomnij podać swego adresu i napisać, ile masz lat!

WYSTAWA KWIATÓW I TECHNIK OGRODNICZYCH W OŁOMUŃCU

„Flora“ cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem

W roku bieżącym po raz osiemnasty zebrał Ołomuniec zarówno specjalistów od uprawiania roślin i kwiatów, wystawców technik i urządzeń ogrodniczych, jak też miłośników pięknych kwiatów i roślinności. W dniach od 24 do 27 kwietnia br. w arealach Parku im. Smetany odbyły się: wystawa kwiatów „Flora '97”, Wiosenne Targi Ogrodnicze '97 oraz Hortifarm '97. Wystawę odwiedziło ponad 60 tys. osób.

Trzeba przyznać organizatorom, że potrafili świetnie zorganizować imprezę. I nic w tym dziwnego, gdyż wystawy i targi mają długą tradycję. Po raz pierwszy bowiem w roku 1958 w Parku im. Smetany otworzyły swe podwoje dla szerokiego rzesz zwiedzających. Chyba niewielu ludzi spoza Ołomuńca wie o tym, że Park im. Smetany powstał i pięknie cieszy oko w miejscu, gdzie niedługo odbywały się zmagania wojenne, na przedpolu twierdzy terezińskiej. To następne pokolenia zdecydowały o tym, że w miejscu dawnych bitew powstanie piękny park, w którym zakwitną kwiaty - symbol zwycięstwa życia i pokoju. Tak też się stało. Wystawy i targi stały się nieodłączną częścią Ołomuńca, harmonijną się wiąże z powabem starych miejskich uliczek i kościołów. Miasto stało się miejscem słynącym nie tylko z bogatego życia kulturalnego i towarzyskiego, pamiętek historycznych, ale także swoich parków, które są również skarbem miasta.

Znaczenie „Flory” wykracza poza granice miasta, regionu, nawet kraju. Świadczy o tym zainteresowanie gości zagranicznych, którzy przyjeżdżają do miasta-organizatora targów, a także zwykłych ludzi, którzy je odwiedzają.

W bieżącym roku przyjechali do Ołomuńca wystawcy z Holandii, Niemiec, Belgii, Danii i Słowacji. Łącznie na „Florze”, „Hortifarmie” i Targach Wiosennych prezentowało się ich 282. Najwięcej wzięło udział w tych ostatnich, bo aż 170, najmniej w „Hortifarmie” - 42, a we „Florze” uczestniczyło 70. Wszystko odbyło się na powierzchni 5355 m kw., jednakże tym razem najwięcej miejsca, bo prawie połowę zajmowały wystawy i stoiska uczestników „Flory” - 2503 m kw. Na wystawie panuje specyficzna atmosfera jak gdyby święta kwiatów i zieleni. Przedstawiona na niej roślinność dobitnie świadczy o tym, że rośliny w rękach człowieka-twórcy nabierają nowego znaczenia, dostarczają widoków miłych oku, potrafią cieszyć, in-

spiwać. O dużym zainteresowaniu wystawą i targami świadczyły tłumy ludzi przed i wewnątrz budynku. Ceny wejściówek nie były zbyt wygórowane: normalna kosztowała 40 koron, o połowę mniej dla studentów, emerytów, żołnierzy oraz dzieci w wieku od 6 do 15 lat. Grupy zorganizowane, czyli liczące 20 i więcej osób musiały zapłacić tylko 30 od osoby.

Co proponowali organizatorzy zwiedzającym? Zwiędzać można było kilka pawilonów wystawowych. W pierwszym, do którego się wchodziło, przedstawione były ekspozycje kwiatów i nagrodzone prace. Odwiedzając wystawę w sobotę i trudno ocenić, czy to dzień wolny od pracy zgromadził tak dużą liczbę odwiedzających, ale tego dnia pogoda nie dopisywała, przez cały czas padał lub śnił deszcz, więc raczej skłonny jestem sądzić, że podobne zainteresowanie okazują mieszkańcy i goście miasta także w dni powszednie.

Organizatorzy pomyśleli również o programie towarzyszącym: tak więc między innymi spotkać się można było z drugą tegoroczną wicemissą Gabriellą Justinową, posłuchać występu Věry Spínarovej, obejrzeć pokazy mody oraz odwiedzić miniautosalon. Niezliczone stoiska z napojami, parówkami, hot-dogami, hamburgerami i innymi artykułami spożywczymi cze-

kały na spragnionych i tych, którzy zdążyli już zgłodnieć. A można było zglodnieć, albowiem obejrzenie wystawy zajęło mi 4 godziny, a i tak nie oglądałam wszystkiego dokładnie. Na przykład stoiska wystawców „Hortifarmu” i Targów Wiosennych oglądałam dość pobieżnie, albowiem z bardzo prostego i prozaicznego powodu nie posiadania własnego ogródka lub działki nie interesowały mnie bliżej wszelkiego rodzaju: piły i kosiarki, obracacze do siana i automatyczne nawilżacze, przyczepy do samochodów dostawczych i namioty ogrodowe, płyty i meble działkowe i inne tego typu rzeczy. Podobały się natomiast imponującej wielkości baseny ogrodowe, ale i te zwykłe też, albowiem od razu nasuwały skojarzenia o tym, jak to musi być przyjemnie pływać w nich latem.

Nie zabrakło na wystawie także przedstawicieli Czeskiego Związku Działkowców. Oprócz przedstawiania swych osiągnięć prowadzili także mini-wykłady, m.in. na temat nowoczesnej aranżacji ogrodu, ochrony drzew owocowych, hodowania mało znanych rodzajów jarzyn, egzotycznych roślin i in.

Specjalnie na koniec zostawiłam to, co mnie najbardziej zauroczyło i co mi się szczególnie podobało - kwiaty, rośliny. Każdy człowiek ma własny

gust i preferencje, mnie podobały się kompozycje z róż i kaktusy. Tak, kaktusy - tutaj największe okazały się wysokości nawet 3 metrów. Niesamowite sprawiły wrażenie: były tu i rodziny kaktusów, i kaktusy kolorowe, i wijące się, i mini-kaktuski, a także okazałe olbrzymie. Bardzo ładnie prezentowały się na wystawie lilie wodne. Duże zainteresowanie zwiędzających wzbudzały drzewa pomarańczowe, cytrynowe, rośliny tropikalne. Także obejrzeć można było akwaria z rybkami i klatki z ptakami, które wzbudzały przede wszystkim zainteresowanie dzieci, których na wystawie było dużo.

Sądzę, że duża liczba zwiedzających świadczy może o tym, że w kraju wzrasta zainteresowanie ogrodnictwem profesjonalnym. Wszędzie widać było ludzi, którzy posuwali się gęśniej. Przejścia nie były zbyt szerokie, dlatego zatrzymanie już niewielkiej liczby osób powodowało napór tych z tyłu. W tłumie kilka razy usłyszałam osoby mówiące nie tylko po polsku, lecz i „po naszymu”, co niewątpliwie świadczy o tym, że i ludzie z Zaolzia dotarli na wystawę.

Zastanawiałam się nad tym, skąd się bierze tak wielkie zainteresowanie kwiatami. Może stąd, że towarzyszą człowiekowi od pierwszych dni życia. Już po wyjściu ze szpitala młoda mama otrzymuje kwiaty. Wiązanki lub bukiety kwiatów składamy także przy smutnych okolicznościach na grobie zmarłych. Na uroczyny i imieniny także kupujemy lub dostajemy kwiaty. Większość z nas prawdopodobnie z jednakową przyjemnością kwiaty ofiarowuje, jak też i przyjmuje od innych. Te rośliny ubarwiają nasze życie. Jednakże pielęgnacja i dbanie o nie nie są sprawą tak łatwą, jak by to się mogło wydawać. Dlatego też organizatorzy pomyśleli nie tylko o dostarczeniu widoków miłych oku, ale także zorganizowali stoiska, przy których można było otrzymać profesjonalne porady dotyczące pielęgnacji roślin. Polecałabym odwiedzenie wystawy każdemu; naprawdę wiele atrakcji, ładnych widoków, fachowych informacji, no a przede wszystkim - niepowtarzalna atmosfera.

Tekst i zdjęcia:
JOLANTA TARABA

▲ „Flora '97” Ołomuniec: w barwnym i egzotycznym świecie tropikalnej roślinności.

PRZEDSZKOLE POD JAWOROWYM OBCHODZI 70-LECIE

Pod Jaworowym, w sercu Oldrzychowic, przetrwało 70 lat jedno-oddziałowe polskie przedszkole. Ze względu na jego niepewny los warto już dziś pokusić się ocallić od zapomnienia parę danych z historii.

Kiedy w 1927 roku, po długich staraniach, otwarto i Polskie Przedszkole w Oldrzychowicach-Równi, umieszczono je w budynku szkoły - w jednej klasie na parterze. Dyrektorem szkoły i przedszkola był Jan Szczepański.

Potomkowie dyrektora, dziś mieszkający w Ameryce, odwiedzili przed pięćmi laty przedszkole i z zain-

terowaniem doszukiwali się śladów życia pradziadka.

na, do teatru, występują na najróżniejszych imprezach.

W roku 1991 JUDr Władysław Sikora zostaje pierwszym sponsorem przedszkola i dzięki jego pomocy dziecięce zabawy stają się atrakcyjniejsze. Dziś ludzi dobrej woli jest już więcej, według jubileuszowego biuletynu 25 dobroczyńców pomogło sfinansować pralkę powietrza, nowe

do swej przedwojennej nazwy. Prezesem Kola Macierzy Szkolnej zostaje inż. Bronisław Haltof. Pełni tę funkcję do dziś. O tym, że ofiarni rodzice to prawdziwy skarb, nie trzeba nawet przypominać.

Oldrzychowicka jubilatka jest przedszkolem zbiorczym. Dojeżdżają tu dzieci spod Koziańca, spod Jaworowego, z Tyry, z Tyrskiej, a bywało, że i z Trzyńca. Niestety, coraz mniej rodziców decyduje się narazić dzieci na trudy codziennych dojazdów. Zamknięcie placówki w Oldrzychowicach-Wsi spowodowało, że rocznie przy-

◆ Oldrzychowickie przedszkolaki.

Ocalić od zapomnienia

meble, książki, kasety, pomoce dydaktyczne i wiele innych niespodzianek. Najwięcej finansów oczywiście na działalność przedszkola przeznacza Urząd Gminy w Oldrzychowicach, a później w Trzyńcu.

Nawet nie chce się już wierzyć, że kiedyś przedszkole stać było zaledwie na zakup jednych klocków...

W roku 1992 Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Szkoły powraca

chodzi do nas jedno dziecko. Reszta rodzin korzysta z czeskiego przedszkola, które jest na miejscu. To samo dzieje się w Tyrze.

Trudno mieć o to żal do rodziców, codzienna długa wędrowka - w pogodę czy w deszcz, po pas w śniegu - potrafi zniechęcić. Choć są i wyjątki, np. pewne mieszane małżeństwo, mieszkające pod Jaworowym, przez trzy lata zmagano się z wszelkimi

przeciwnościami - i wytrzymało. Młodej rodzinie pomagał wspaniały dziadek, który jak tylko mógł, przywoził i odwoził ukochanego wnuczka. Takie wyjątki zasługują na szacunek. Zaś wszystkim ofiarnym rodzicom i kochanym dzieciom należą się serdeczne uściski...

W przedszkolnej gromadce są także dzieci narodowości czeskiej. Ze względu na dobro dziecka i zyczenie

jednego z rodziców rozmawia się z tymi dziećmi po czesku. Ważne jest, aby wszyscy zrozumieli, że to całkiem normalne, gdy bliscy sobie ludzie rozmawiają różnymi, choć zbliżonymi językami, znakomicie się rozumiejąc.

Wszyscy, którzy w przedszkolu opiekują się dziećmi, marzą o tym, aby były one doskonale przygotowane i pokonać wszelkie wymagania, jakie stawiać będzie przed nimi życie. W codziennej pracy kierują się myślą Janusza Korczaka: „Nie ma dzieci, są ludzie”.

Z okazji 70-lecia oldrzychowickiego przedszkola dzieci wystawią 6 maja bajkę pt. „Kozucha kłamczucha”, na którą zaproszone zostaną wszystkie panie pracujące w placówce-jubilatce, wszyscy przyjaciele, sponsorzy. Natomiast 7 maja bajkę obejrzą rodzice i krewni przedszkolaków. Zaś wszyscy wychowankowie spotkają się niewątpliwie na festynie, który odbędzie się 31 maja. Będzie okazja obejrzeć przedszkole, przewertować stare kroniki i albumy, wspomnieć stare czasy...

Tekst i zdjęcia:
JANINA OPLUŠTILŮVA

PULS PRZYŚPIESZA, MIĘŚNIE NAPINAJĄ SIĘ, SKÓRA STAJE SIĘ LEPIEJ UKRWIONA

PLOTKI

Świątoszek

Po „Czterech weselach...” obwołano go chodzącym idealmem. „Wieczny chłopiec”, „panicz”, „wytworny arystokrata”, „sympatyczny lekkoduch” - to najczęstsze określenia, jakimi hojnie go obdarzano. Rozpływano się nad jego „fajnie arystokratycznym” sposobem mówienia, poruszania się. Uwodzicielski, pełen wdzięku, chłopiący, szczery, skromny, dowcipny, inteligentny... nawet skandal z prostytutką nie zmącił tego obrazu - po wielkim pokaniu nastąpiło wielkie przebaczenie, a nowy jego film „9 miesięcy” zarobił więcej, niż można było zakładać przed nieprzyjemnym incydentem. Na szczęście Hugh Grant wcale nie jest tak słodki, jak chcą go widzieć niektóre media. Zwyczajny facet, cierpiący na katar sienny, nie wstydi się tego, że w jego żyłach płynie krew nie błękitna, lecz handlarza dywanów. Do towarzyszącego snobistycznej Oxfordzkiej młodzieży wkupiał się ekstrawaganckimi pomysłami, głównie z pojawieniem się na wykładach z kudłatym pieskiem pod pachą. Zanim obwołano go bożyszczem, przez 10 lat ciężko pracował, przez nikogo nie zauważany. Grał w teatrze, filmie, pisał skecze dla duetu komediowego Smith i Jones oraz teksty reklam radiowych. Co do Hollywood nie ma złudzeń: „Mam nadzieję, że zdolam zarobić dość pieniędzy, zanim krytycy zaczną zastanawiać się, czy naprawdę zasłużyłem na tyle uwagi, a moje filmy padną” - przyznał się w jednym z wywiadów. (K)

NA PIĘKNO SZYI WPŁYWA RÓWNIŻ POSTAWA CIAŁA

Nie garb się

Mówi się, że łąka kobiety są wypisane na szyi. I nie ma w tym wiele przesady, bo właśnie skóra szyi ma tendencję do wiotczenia, szybko tworzą się na niej zmarszczki. Dlatego...

Na piękno szyi wpływa nie tylko odpowiednia pielęgnacja, ale również postawa ciała. Głowę należy nosić w taki sposób, by linia podbródka tworzyła z szyją kąt prosty. Plecy powinny być wyprostowane, łopatki lekko spuszczone. W czasie wypoczynku w pozycji leżącej, lub w czasie snu głowa ma być ułożona płasko, najlepiej na matę poduszeczkę.

Pielęgnacja szyi i podbródka polega na jej odpowiednim myciu i natłuszczeniu, stosowaniu maseczek oraz krótkiej gimnastyki.

Szyję myjemy myjką lub miękką gąbką, używając do tego ciepłej wody i przefiltrowanego mydła. Spłukujemy zimną wodą. Po umyciu wskazane jest natrzywanie skóry tonikiem bezalkoholowym. Podbródek i boki szyi

natrzepujemy mocno, natomiast środkową część bardzo delikatnie. Teraz można już wklepywać (ruchami od dołu do góry) w wilgotną skórę krem tłusty, zawierający witaminy A i E lub olej wiesiołkowy. Krem i olej delikatnie natłuszczają skórę, poprawiają jej elastyczność, zmniejszają głębokość powstałych już zmarszczek. W miejsce zmarszczek warto jest dodatkowo wklepać krem pod oczy.

Do pielęgnacji szyi stosujemy takie same maseczki, jak do cery suchej i normalnej. Pamiętajmy też, że przy robieniu makijażu należy taki sam podkład, jaki nakładamy na skórę twarzy. (WN)

Kolumnę przygotowała:
WANDA KULA

Anatomia flirtu

Nie da się go zaplanować ani przewidzieć. Zaskoczyć nas może wszędzie: przy kawianym stoiku, na przyjęciu u przyjaciół czy w sklepie. Nagle czujemy, że między nami i obserwowującym nas mężczyzną prześkakuje iskra. Christiane Tramtitz, psycholog z monachijskiego uniwersytetu, specjalizująca się w badaniu ludzkich zachowań twierdzi, że specyficzna mowa kobiecego ciała zdradza mężczyźnie pragnącemu nawiązać flirt, czy i jakie ma szanse.

Oto na co przede wszystkim w tej „sygnalizacji” flirtu prof. Tramtitz radzi zwrócić uwagę:

- Kobieta przesyła ten pełen zakłopotania, ledwie dostrzegalny uśmiech. Zażenowane spojrzenie i odwrócenie głowy. Typowe dziecięce gesty, którymi pragnie powiedzieć bez słów: „chciałabym ci się podobać”.

- Odrzucanie włosów do tyłu, przechylenie głowy tak, by widoczna była szyja. Ten gest ma świadczyć o kobiecej uległości i potrzebie ochrony.

- Pochylenie się ku przodowi, zwrócenie tułowia w stronę mężczyzny to sygnał „pociągasz mnie” i pragnienie, by choć optycznie wydać się

mniejszą niż jest się w rzeczywistości.

- Usta są lekko rozchyłone, nawiązane językiem i tak ułożone, aby wydawały się pełniejsze. Cofnięte ku tyłowi ramiona podkreślają wypukłość biustu.

A tymczasem w organizmie...

- Puls przyspiesza, wzrasta ciśnienie.

- Mięśnie napinają się, w krótkich przypadkach drżą (słynne miękkie kolana). Kobieta stara się trzymać prosto, porusza się energicznie, ale z wdziękiem. Uwaga, zbyt silne napięcie mięśni zdradza nerwowość!

- Centralny układ nerwowy blokuje pracę żołądka. W ogóle nie odczuwa się uczucia głodu.

- Zrenice rozszerzają się, oczy wydają się większe, błyszczą.

- Skóra staje się lepiej ukrwiona, korzystnie zmienia koloryt.

WYBIERAMY OKULARY PRZECIWSŁONECZNE

Ochrona i ozdoba

Zdecydowanie najmłodniejsze są okulary w kolorowych oprawkach. Mogą być jednobarwne lub łęczowe, ale zauszniki powinny być szerokie. Nie nosi się już dużych szkieł przykrywających pół twarzy. Modne okulary mają wąskie, najczęściej owalne soczewki.

Aby nie burzyć proporcji twarzy, górna część oprawek powinna pokrywać się z linią brwi. Przy ciemnej karnacji, czarnych włosach i mocno zarzysowanych brwiach lepiej wybierać jasne oprawki. Gdy masz cerę bladą, z rozszerzonymi naczynekami, najlepiej będzie ci w oprawkach pastelowych (wszelkie odcienie piasku, beżu, jasnego brązu). Unikaj szkieł w kolorach zielonym, niebieskim, fioletowym.

Jeśli masz twarz trójkątną...

Do szerokiego czoła i wąskiego, ostro zakończonego podbródka najlepiej pasują oprawki z zaokrąglonym dołem.

Twarz o wąskim czole i szerokich szczękach będzie dobrze wyglądać w okularach wychodzących poza linię czoła. Końce oprawek mogą być lekko uniesione.

...okrągłą

Najkorzystniejsze będą okulary o liniach ukośnych, lekko uniesionych ku górze. Najlepiej, by miały zabudowane boki. Okrągłą twarz optycznie wydłużą okulary z dekoracyjnymi elementami na zawiasach.

...owalną

Pasują do niej właściwie wszelkie

Zerknijmy teraz na męzczyznę. Jego reakcja na wysyłanie przez kobietę sygnały jest dość typowa. Po prostu stara się przyjąć taką postawę, aby wydać się wyższym, napina mięśnie, aby nie okazać się chuchrem, szerzej rozstawia stopy, aby zająć więcej miejsca. A wszystko po to, aby podkreślić swoją siłę i wyraźnie zaznaczyć chęć dominowania. (Wg Freudina)

RADA

Gdy trzeba coś ukryć

- Drobnitki zmarszczki wokół ust i oczu dają się zatuszować podkładem. Głębsze - na czole, biegnące od nosa do ust - można ukryć, stosując prosty trik: pokryj je jasnym korektorem, który następnie delikatnie „rozmalować” opuszką palca i dopiero wtedy nałóż podkład.

- Rozszerzone naczynka i przebarwienia pokryj specjalnym, zielonym podkładem (neutralizuje zaczerwienienia) przed zastosowaniem właściwego make-upu.

- Pod podkład zawsze, ale zwłaszcza przy suchej i wrażliwej cerze, która może się lekko tuzszyć, konieczne zastosować lekką, nawilżającą emulsję zawierającą tyle tylko substancji związanych z tłuszczem, która nie była napięta. Odczytanie i ciężkawe kremy przy suchej skórze jedynie początkowo działają na nią odprężająco, potem sprawiają, że makijaż się rozplywa. (KZ)

PRZYRODA LECZY: IGLIWIE

Dobrodziejstwa lasu

Coraz powszechniej narzekamy na choroby cywilizacyjne, związane najczęściej z niewydolnością układu krążenia, nie zdając sobie sprawy z tego, że są one w dużej mierze następstwem braku ruchu na świeżym powietrzu. Człowiek staje się coraz wygodniejszy, za mało pracuje fizycznie, woli jeździć samochodem niż na rowerze czy chodzić piechotą. Stąd jako prewencję poleca się ćwiczenia i przechadzki, najlepiej po lesie. Wydzielane przez liście drzewa olejki eteryczne oczyszczają układ oddechowy, leczą przeziębienia. Las uspokaja i usuwa silne nawet napięcia ner-

wowe. Zapach świerków łagodzi nieżyty dróg oddechowych i astmę. Sosnowy zapach łagodzi również objawy astmy, pomaga w kobiecych dolegliwościach związanych z menopauzą, a nadto odświeża zmęczony umysł. Olejek sosnowy ma silne właściwości bakteriobójcze i rozkurczowe. Oprócz spacerów po lesie stosować można kąpiele igliwowe lub z dodatkiem gotowych olejków eterycznych, służących często także do inhalacji.

Na kąpiel bierzemy około kilograma igliwa z gałązkami, gotujemy w trzech litrach wody, po czym wlewamy

do wanny. W kąpeli o temperaturze 36 - 39 st. C przebywamy 15 - 20 minut, po czym kładziemy się na godzinę do łóżka.

Kąpiel taka łagodzi także bóle reumatyczne i artretyczne.

Na zapowiadające się przeziębienie najlepsza jest kąpiel w wannie z dodatkiem 1 łyżki stolowej oleju z sosny karłowatej, po której natychmiast położysz się należy do łóżka. Olejek działa rozkurczowo i antyseptycznie - uwalnia skórę od toksycznych wydzielin.

Na katar sporządzamy mieszanek z 3 kropli oleju lawendowego, 2 kropli rumiankowego i 1 kropli sosnowego. Olejki wkrapiamy do pół szklanki gorącej wody i wdychamy ich zapach przez kilka minut. (ST)

DZIŚ GOTUJĄ

Wiosna nareszcie nieśmiało stuk do drzwi, przyroda zaczyna się budzić, na dostatek witamin ze świeżych jarzyn przyjdzie jeszcze jednak co nie co poczekać. Krzystajmy więc na razie z zapasów, które nagromadziliśmy jesienią - głównie z kiszzonej kapusty. Dzisiaj więc będą przepisy na kapuśniak oraz na prawdziwą śląską zasmażaną kapustę...

W dzień powszedni:

Kapuśniak: 1/2 kg kapusty kiszzonej (z sokiem), 4 ziemniaki, 2 cebule, 10 dag kielbasy (parówek), garść suszonych grzybów, 0,15 l śmietany kremówki (śmietana ke ślehani), 10 dag boczku wędzonego, 4 kulki ziela angielskiego, 2 liście laurowe, 2 ząbki czosnku, sól, pieprz do smaku.

Na drobno skrojonym boczku obsmażamy na drobno skrojoną cebulę, dodamy pokrojoną na płatki kielbasę, obsażamy i zalewamy 2 litrami zimnej wody. Dodamy uprzednio namo-

zione (najlepiej na całą noc) suszone grzyby, skrojone w kostkę ziemniaki, wszystkie przyprawy, i gotujemy aż ziemniaki są miękkie. Później dodajemy kapustę kiszoną i gotujemy jeszcze przez 20 minut. Do koniec wlewamy śmietanę, jeszcze raz doprawiamy i podajemy - najlepiej z chlebem.

... i od święta:

Pieczeń wieprzowa z kapustą zasmażaną (dla 4 osób): 60 dag łopatki wieprzowej (veprova plec), 2 cebule, 1 łyżka majeranku, 3 ząbki czosnku, 1/2 łyżeczki kminku, sól, pieprz do smaku, olej.

Mięso potrzemy czosnkiem, majerankiem, solą, pieprzem, posmarujemy olejem i odstawimy na kilka godzin. Na oleju podsmażymy drobno skrojoną cebulę, wożymy mięso i obsmażymy ze wszystkich stron. Dodajemy kminek i ok. 0,2 l wody i wstawiamy do średnio rozgrzanego piekarnika (180-190 st. C) na około 1,5 godziny. Pilnujemy, by woda całkowicie nie odparowała, mięso co chwila obracamy.

Kapusta zasmażana: 1 kg kapusty (jeżeli zbyt kwaśna, płuczemy ją w wodzie), 2 ziemniaki, 2 łyżki maki, 1 cebula, 2 ząbki czosnku, 3/4 l wody z ugotowanych ziemniaków, sól, pieprz do smaku, 0,1 l oleju, trochę sosu spod pieczenia.

Kapustę ugotujemy do miękkości i zlewamy 4/5 wody. W międzyczasie obsmażamy na rozgrzanym tłuszczu cebulę, dodajemy makę i robimy zasmażkę. Gdy jest już lekko brązowa, wlewamy wodę z ugotowanych ziemniaków (ale może być i zwykła czysta woda). Mieszamy dokładnie, by nie zrobiły się grudki. Dodajemy przyprawę, a gdy zasmażka się zagotuje, dodamy 2 starte surowe ziemniaki i szybko rozmieszamy. Zasmażka powinna być gęsta. Gotującą się zasmażkę trzymamy na średnim ogniu jeszcze ok. 15-20 min. od czasu do czasu mieszając, by zasmażka lekko się przysmażyła (nie spaliła). Gotową zasmażkę łączymy z ugotowaną kapustą, jeszcze raz doprawiamy i dodajemy trochę sosu spod pieczenia dla poprawienia smaku.

Pieczeń z kapustą podajemy z ziemniakami lub knedlami.

Nasz poradnik:

1. Kwaśne składniki potraw dodajemy zupełnie pod koniec - jeżeli tego nie uczynimy, niektóre składniki potrawy zostaną twarde. Np. gdybyśmy podczas gotowania kapuśniaku dali do garnka najpierw kapustę kiszoną, a później dopiero ziemniaki, to te ostatnie po prostu się nie dogotują.

2. O ile dodajemy do potrawy śmietanę (słodką lub kwaśną), to wlewamy ją do miski, do której z gotującej się potrawy odlewamy mniej więcej dwie chochle, dokładnie mieszamy i dopiero potem całość wlewamy do wrzątku. Jest to tzw. hartowanie śmietany, zapobiegające się jej ścięciu (śrażeń) w potrawie. (JF)

kronika rodzinna

Dnia 3. 5. 1997 obchodził swój zacy jubileusz 80-lecia urodzin pan KAROL CYŻ z Hawierzowa-Błędowic. Dużo zdrowia oraz wszelkiej pomyślności życzą córka z mężem, Beata i Romek. C 54/089

Dnia 2 maja obchodził swój zacy jubileusz 60. urodziny pan JAN NIEDOBA z Bukowca. Z tej okazji wiankę najserdeczniejszych życzeń dużo zdrowia i wszelkiej pomyślności składają żona, syn, córki z mężami oraz wnuki Dawid, Dominika i Natalia. O-35

"Ta rana w sercu wciąż boli i zapomnieć nie pozwoli".

7. 5. 1997 mija pierwsza rocznica śmierci naszej Ukochanej Matki, Babcia, Teściowej, Siostry, Szwa-gierki

śp. ALOJZJI KASZPEROWEJ

z Trzyczka IV-Osówek. O chwilę wspomnień prosi córka z mężem i synami. AD-067

Dnia 3. 5. 1997 mija pierwsza bolelna rocznica śmierci

śp. ADAMA KLUSA

z Gródka. O chwilę wspomnień proszą najbliżsi. C 52/070

Dzisiaj mija 25. rocznica śmierci naszego Drogiego Męża i Ojca

śp. ALFONSA UHERKA

O chwilę wspomnień proszą najbliżsi. C 54/090

Dnia 5 maja br. mija 1. rocznica śmierci naszej Kochanej

śp. OTYLII MIEKIŃSKIEJ

z Karwiny-Nowego Miasta. Wszystkich, którzy ją znali i zachowali w życzliwej pamięci, o chwilę wspomnień proszą córki i syn z rodzinami. OL-24

Serdecznie dziękujemy wszystkim krewnym, przyjaciołom i sąsiadom za wyrazy współczucia, wieńce, kwiaty i udział w pogrzebie mego Męża

śp. WLADYSŁAWA BAJGERA

z Karwiny-Mizerowa. Szczególnie dziękujemy najbliższym sąsiadom Gasczykom za pierwsze słowa pocieszenia. W smutku pogrążona małżonka, córka i syn z rodziną. C 54/094 SP "Credo"

zaprasza na Mazury i nad Bałtyk ceny od Kč 2 950,- Samolotem z Ostrawy do słonecznej Grecji i Bułgarii ceny od Kč 6 900,-

kina

ORLOWA - Wszechwiat: Impenium kontraktuje (3, 4, 5, godz. 17.45), Łowcy lwów (3, 4, 5, godz. 20.00), Goofy na wycieczkę (3, 4, godz. 16.00) KARWINA - Reflex: Czarownica z Salem (Arktino - 3, 4, godz. 17.00, 20.00), Glimmer Man (5, godz. 17.00, 20.00), Eks: Suplent (3, 4, godz. 19.00), Centrum: Gwiezdne wojny (3, 4, godz. 15.30, 17.45), Dzieci czegoś nie jest psem? (3, 4, godz. 20.00, 5, godz. 17.45, 20.00), O diabie i Kasi (4, godz. 14.00), TRZYNIEC - Kosmos: Trainspotting (3, 4, godz. 17.30), Angielski pacjent (3, 4, godz. 20.00), Potężna Afrodyta (5, godz. 17.30, 20.00), HAWIERZÓW - Centrum: Niekończąca się historia 3 (3, 4, godz. 15.30), Rozpę-tane piekło (3, 4, 5, godz. 17.45, 20.00), Chłopiec i czarodziejki (4, godz. 14.00), Nowa księga dżungli (5, godz. 15.30), Świt: Kamienny most (3, 4, godz. 17.45, 20.00), Lemoniadowy Joe (3, 4, godz. 15.30).

programy MOK

KARWINA-FRYSZTAT - Mała galeria Magal: do 5. 6. wystawa pełnych erotyzmu rysunków Władysława Cmiela "Frysztaćkie dzweczki". Zagajanie wystawy 4. 5. o godz. 18, po-pt: 9-18, nie: 14-18. KARWINA - MDK, sala Mnéasa: do 9. 5. wystawa rysunków Józefa Drona. KARWINA-FRYSZTAT - Archiwum Państwowe: do 1. 8. wystawa rysunków Milana Hlaveša. HAWIERZÓW - Muzeum Żywo-cielki: do 31. 12. wystawa pt. "Ar-maty na przestrzeni wieków"; po-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

co, gdzie, kiedy

LESZNA DOLNA - Zarząd Koła zaprasza miłośników dobrej zabawy na przedstawienie sztuki A. Fredry "Gwałtu, co się dzieje" w wykonaniu zespołu teatralnego z Wędryni. Spektakl odbędzie się w niedzielę 4 maja o godz. 16.00 w Domu PZKO. Bilety po 15 korun dla dorosłych, młodzież wstęp wolny.

TRZYNIEC - Zbór trzyniecki Lu-terańskiego Ewangelickiego Kościoła A. W. zaprasza w niedzielę 4. 5. o godz. 15.00 do kościoła ewangelickiego w Trzyczku na jubileuszowy koncert z okazji 70-lecia chóru. Wykonawcami będą "Chorale Lutherienne de Audincourt" z Francji pod dyr. Maurice'a Bailly'a oraz "Lutheran Chorus Trzyniec" wraz z orkiestrą kameralną pod dyr. Józefa Podoli. NIEBORY - Klub Propozycji MK PZKO zaprasza na kolejne spotkanie w niedzielę 4. 5. o godz. 15.00 do Domu PZKO. W programie przedstawi p. S. Sikora wrażenia z podróży Argentyna-Chile. HAWIERZÓW-BŁĘDOWICE - Klub Kobiet zaprasza panie na kolejne spotkanie w środę 7. 5. o godz. 17.00 do Domu PZKO. Program na miejscu.

Zarząd MK PZKO zaprasza swych członków i sympatyków na koncert wiosenny z okazji Dnia Matki w niedzielę 11. 5. o godz. 15.00 do Domu PZKO. W programie wystąpią przedszkolacy, młodzież szkolna i zespół Teatru Lalek "Bajka".

SUCHA GÓRNA - Klub Kobiet zaprasza na wystawę haftu i robót ręcznych do Domu PZKO 10 i 11 maja w godz. 9.00 - 18.00. W ramach wystawy sprzedaż damskiej konfekcji firmy "Hans-Mode" z Olbrachcic.

BOGUMIN - Klub Kobiet PZKO zaprasza w poniedziałek 5 maja o godz. 16.00 do Domu PZKO na uroczyste spotkanie z okazji święta kobiet i Dnia Matki.

Zapraszamy wystawców i szeroką publiczność na 6. Czeskocieszyńskie Targi Wystawowe i Handlowe DACH - DOM - OGRÓD w dniach 6 - 10 maja 1997 r. na terenach byłego Domu Dzieci i Młodzieży w Czeskim Cieszynie. Organizator: IK-INTERKOM, Czeski Cieszyń, ul. Strzelnicza 1, PO BOX 71 Kontakt z wystawcami: 0659/712695.

KNE - organizuje w czwartek 8. 5. spacer połączony ze smażeniem jajecznicy do Wędryni-Zaolzia. Połud z Cz. Cieszyna odjeżdża o godz. 7.34. Spotkamy się przy Domu PZKO w Wędryni-Zaolziu między godz. 9.00-10.00. Na dworcu w Wędryni o godz. 7.50 będzie czekać Irena Machej, w Bystrzycy Wanda Szarowska. SKRZECZOŃ - MK PZKO za-wiadamia, iż Mistrzostwa Koła w ten-nisie stołowym odbędą się w nie-dzielną 4. 5. o godz. 8.00 w Domu PZKO.

ogłoszenia

KIEROWNICTWO HOTELU "PIAST" w Cz. Cieszynie zaprasza na "Zabawę majową" w sobotę 10. 5. o godz. 19.00 do sali hotelu. Przyjemną atmosferę podtrzymy-wać będzie zespół muzyczny "Ve-ga", smaczny bufet zapewniony. Bi-lety w cenie 100 korun (obejmują miejscówkę i kolację) można nabyć w recepcji hotelu lub na miejscu. Rezerwacja biletów pod nr. tel. (0659) 571 560. B-089 SPRZEDAM JALÓWKĘ po bar-dzo dobrej cenie, rasa niemiecka nizinną. 14-miesięczną. Powody ro-dzinne. Tel. Orłowa - 069 95 20577. AD-064

kupno

KUPIĘ LALKĘ z porcelanową głową, także z innego materiału, niedźwiadki pluszowe, blaszane za-bawki "MÄRKLIN" i inne, emaliowa-ne tabliczki reklamowe i samochody zabawkowe (weterany) wyprodukowa-ne do 1940 r. Przyjadę! Kontakt: P. Sebor, Palachowa 194, 290 01 Poděbrady, tel. 0602374701. B-046

DZIŚ NA ANTENIE

Dziś o godz. 13.30 na falach UKF 105.3 i 107.3 MHz zostanie nadany program Marka Michałka, którego gośćmi będą członkowie zarządu Stowarzyszenia Osób Pracujących i Uczących się za Granicą.

SPORT SPORT SPORT SPORT

Trzyniec przywioził "5"

W środę bleż. tygodnia rozegrano spotkania niepełnej 24. kolejki II ligi piłkarskiej oraz mecze zaległej 15. rundy mistrzostw Śląskiej Zupy Futbolu. W drugiej najwyższej klasie Tatran Posztorna wzięła srogi rewanż na trzynczanach za jesienną porażkę 1:2 nad Olzą. Tym razem hutnicy wprawdzie znów strzelili 2 bramki, ale nie starczyło nawet na remis, bowiem gospodarze zdobyli ich o 3 więcej. Kolejny krok do I ligi zrobił Bohdaneć, który na 5 minut przed końcem ugrał się z zagrożonymi spadkiem Pardubicami. Hawierzów znów pauzował (grypa), ale jego nadzieje na uratowanie się przed coraż bardziej. Wszak 13. Ujście wygrało niespodziewanie (w 89. min.) w Cz. Lipie 1:0, zaś Uh. Hradziszce zremisowało 2:2 z WB we Frydku. A koniec rozgrywek coraz bliżej - Tymczasem w SZF trzy czołowe drużyny wygrały swe mecze, wobec czego czółowka nie drgnęła. Coraż bliżej ortowskiego outsidera znajdują się zespoły Wędryni i Jákla...

POSZTORNA - TRZYNIEC 5:2 (2:1). Początkowo nic nie wskazywało na takie lanie całkiem dobrze grających hutników. W 20. min. jednak piłka po jednym z dośrodkowań gospodarzy wyładowała przypadkowo na ręce młodego Dudy i egzekwujący rzut kamy... bramkarz Bartoś nie dał szansy Drobiszowi - 1:0. To wywarło deprymujący wpływ na gości. W 37. min. Strza z kilku kroków podwyższył na 2:0, lecz 4 minuty później Dohnal ożywił nadzieje trzynczan, obniżając go przebojem na 2:1. Po przerwie bardziej bojowi gospodarze zadokumentowali swą przewagę kolejnymi golami Strzy (w 62.) i Brozmana (w 70. min.). Wpraw-dzie Jakus, który w 68. min. zmienił Duda, skorygował wynik już po 4 minutach pobytu na boisku na 4:2 (również po pięknym solowym rajdzie), ale ostatnie słowo miał w 81. min. Malár (główny), po raz piąty pokonując dziurawą obronę HT, grającą bez "grzesznika" Chleba. Żółta kartę przywioził Duda. - W tabeli pozostał Trzyniec na swej "etawetaj" 9. pozycji. Kolejne mecze już dziś.

MISTRZOSTWA SZF: Dzieleńmorowice - Frydant 4:0 (3:0). Po 2 porażkach nareszcie znów zwycięstwo elektryków na własnym boisku. Bramki: 1. min. - Juřenčák, 23. - Lorenčík (z karnego za faul na Ochodku), 44. - Fábry (z wolnego za faul R. Kubačáka na Štrubliku, oceniony przez sędziego Ludvíka červenou kartą) i 73. - Hradzilek (po wyma-nenowaniu obrony gości). ŽK: 2 - 5. Widzów 200. (k) Skrzeczoń - Poruba 1:2 (1:2). Emocjonujący mecz. Większą wolę zwycięstwa i skuteczność wykazali walczący o awans ostrawianie. Bramki: 20. - Siuda (z kilku kroków przestrelał obrońców i bramkarza) 0:1, 30. - Prista (po samodzielnnej akcji) 1:1, 42. - Lazar 1:2. ŽK: 0 - 4 (Slanička, Siuda, Lazar i Gróff).-Krawarze - Wędrynia 3:0 (0:0). Goście w II polowie nie wytrzymali z siłami. Od wyżej

Co słychać w regionie śląskim?

MISTRZOSTWO RC w biegach orientacyjnych na długim dystansie (ze wspólnego startu) zdobyła pod Hradcem Kr. (17.5 km) Maria Honza systemem "start-meta", wyprzedzając Ivelę Navrátil-Liberę (obydwie Trzyniec) o 5:57 min., 3. Knapova (Pardubice) - 8:32 itd. Nie startowała J. Ciešlar, która wyjechała na zawody do Szwecji. SZCZYPIORNIŚCI HCB KARWINA B pokonali przedostatni KP Brno 29:22 i utrzymali 3. miejsce w tabeli II ligi - 2 punkty za Olimpiem oraz jeden przed Witkowicami. Jutro o 10.30 grają na boisku lidera w Hranicach. Zeńska drużyna Kovony przegrała w zaległym meczu w Pardubicach 16:24. Dziś o godz. 10.30 gra ona w Karwinie z LR Cosmetic MH Ostrava B.

Piłkarska para za parą

I LIGA: FC Karwina - Teplice. Jeszcze jeden kluczowy mecz outsidera tabeli z innym beniaminkiem ekstraklas, zajmującym jednak bezpieczne 11. miejsce z 27 punktami, odbędzie się jutro o godz. 16.30. Jakąś nadzieję daje karwiniakom tylko i wyłącznie zwycięstwo przy równoczesnych porażkach Bohemians i Hradca Kr. Sędziuje Průcha. Jesienią wygrał FK 2:0. II LIGA - dziś o 16.30: Trzyniec - Chrudim (0:4) i Hawierzów - Posztorna (1:2). MSLF - dziś o 10.15: Bogumín - Krňov (0:3). DWYJZJA - dziś o 10.15: N. Jiczyń - Karwina B (0:4). Jutro 16.30: Bystrzyca - Olbrachcice (2:1). MISTRZOSTWA SZF - dziś o 16.30: Fryczowice - Dzieleńmorowice (1:6), Sl. Orłowa - Skrzeczoń (1:5), Wędrynia - W. Hozšice (0:7) i Jákl Karwina - Bilowec (2:7). IA KLASA - dziś

18. SPORTKA: 5, 25, 34, 40, 46, 49, (43). Nagrody: III - 25 353 Kč (13), IV - 870 Kč (757), V - 85 Kč (16 646). II LOSOWANIE: 1, 7, 12, 25, 44, 48, (29). Nagrody: III - 13 733 Kč (24), IV - 651 Kč (1012), V - 68 Kč (20 546). SZANSA - 053 293. Nagrody: III - 10 000 Kč (4), IV - 1000 Kč (61), V - 100 Kč (674).

SPORT POLSKI SPORT POLSKI SPORT

NA MŚ w TENISIE STOŁOWYM Polacy pokonali Holandię 3:2, przegrali z Austrią 1:3 (1) i wygrali z Białorusią 3:2, zajmując 11. miejsce. Polki wygrały z Izraelem i Malezją 3:1, plasując się na 37. pozycji wśród 88 ekip. PS PIECIOBOISTEK w Teplicach: 1. Edyta Malozec (Pol.) 5215, 2. Chiller (Australia) 5154, 3. Iwona Kowalewska (Pol.) 5146 itd. WŁOCHY - POLSKA 1:1 w meczu elim. ME piłkarskich reprezentacji młodzieżowych. Bramki: 45. Szymkowiak, 84. Lucarelli. Gorkza pigułka WŁOCHY - POLSKA 3:0 (2:0). Spotkanie II grupy elimin. piłkarskich MŚ w Neapolu zakończyło się zgodnie z oczekiwaniami. Gospodarze zdobyli bramki w 23. min. przez Di Matteo (z podania Albertiniego i będzie Waldocha) niepodzielnie panowali na boisku. Wkrótce potem Zola trafił w poprzeczkę, a dwie sytuacje sam na sam uratował bramkarz Wp. niak, który w 35. min. obronił również strzał P. Maldiniego, ale wobec jego dobitki (na siedząco) był już bezbranny - 2:0. Polacy grali zbyt bojaźliwie, zachowawczo, bez przekonania we własne siły; nikt (nawet Nowak) nie potrafił pokierować grą kolegów. Szkoda jednak nie wykorzystanych okazji Citi pod koniec pierwszej oraz Majaka na początku II połowy. Zastużone zwycięstwo lepszych pod każdym względem "azzurri" przyczepowało w 66. min. ulubieniec publiczności R. Baggio. W 90. min. K. Warzycha z kilku metrów trafił wprost w bramkarza Peruziego, który już z 4. meczu zachował czyste konto. ŽK: 2 - 0. Widzów 45 tys. Sędziował Encinár (Hiszp.). Anglia - Gruzja 2:0 (43. Sheringham, 90. Shearer). 1. Włochy 6 16 11:1 2. Anglia 5 12 9:2 3. Polska 4 4 4 3:6 4. Gruzja 3 0 0 0:5 5. Moldawia 4 0 2:11 Nast. mecz: Polska - Anglia (31 bm. w Chorzwie). (Opr. EF)

GŁOS LUDU Gazeta Polaków w Republice Czeskiej W wydawnictwie "Olza", ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, wydaje Rada Polaków w RC przy wsparciu finansowym Rządu RC Redaguje kolegium Redaktor naczelny: Władysław Bilko; zastępcy red. naczelnego: Henryka Bittmar, Bogusław Krzyżanek Adres redakcji: Władysław Bilko; telefony: centrala 6607/111, sekretariat 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252 Ogłoszenia przyjmowane są codziennie od 8.30 do 15.00 w redakcji "Głosu Ludu" w Ostrawie (w pozostałych godzinach pod nr. tel. 6607/252 czynna jest sekretaria automatyczna), w poniedziałki, środy i piątki w godz. od 8.00 do 12.00, wtorki i czwartki od 12.00 do 16.30 w biurze "Contact" przy ul. Hlavní 3 w Cz. Cieszynie, w Oddziale Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie-Frysztaćce (na rynku) w godzinach otwarcia: w dni powszednie w godz. od 8.00 do 16.00 w biurze firm AD SERVIS, ul. Střelniczná 18, Cz. Cieszyń Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty Kolportuje PNS Skład komputerowy "Głos Ludu" Ostrawa Druk TIP - drukarnia periodyków Ostrawa, s. a. Rękopisów i zdjęć nie zamówionych redakcja nie zwraca, zastrzega sobie również prawo dokonywania skrótów, adustacji, przeredagowywania tekstów i zmiany tytułów materiałów nie zamówionych. Nr indeksu 42501

● CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 3 MAJA

- NOVA:
 - 7.30 Spiderman (serial anim.)
 - 8.00 Cudowny świat Walta Disneya
 - 8.45 Uwaga, strażcy... (kom. czeska)
 - 10.15 Przypadki Cosby'ego (serial)
 - 11.10 Słoneczny patrol III (serial)
 - 12.00 Oznaczenie do dyrektora
 - 12.30 Tygrys siberijski (film dok.)
 - 13.25 Power Play (NHL)
 - 14.15 Twierdza Boyard
 - 15.55 Mów, mów, interesujesz mnie! (komedia franc.)
 - 17.30 Dynastia (serial)
 - 18.25 Steliana (serial)
 - 19.20 Prognoza pogody
 - 19.30 DTW
 - 19.50 Wiadomości sportowe
 - 20.00 Gospoda (serial)
 - 20.30 Śledziemu wspaniały (film USA)
 - 22.40 Władnie dziś
 - 22.45 Wąpokołator (thriller USA)
 - 0.35 Dama nocy (włoski film erot.)
- TC 1:
 - 7.00 21*
 - 7.30 Sezamie, otwórz się
 - 8.00 Telepianek (dla dzieci)
 - 8.05 Wiadomości ze świata
 - 8.15 Rekordy i ciekawostki
 - 8.25 Labirynt (teleturniej)
 - 8.45 Pomagajmy sobie
 - 8.55 Niechaj świat zawiązuje mali
 - 9.05 Wycieczka (publicyst.)
 - 9.30 Meduza
 - 10.05 Krzeszak w koszuli nocnej (serial)
 - 10.50 Nowe książki
 - 11.00 Wiadomości
 - 11.05 Kawiarnia „Na Pogrzeb” (film czeski)
 - 11.55 RC - Franca (MS w hokeju na lodzie)
 - 14.30 Poradnik obywatelski
 - 14.50 Auto-moto rewia
 - 15.20 Animalis
 - 15.35 Proszę wejść (mag.)
 - 16.00 Dziesięć wieków architektury (serial dok.)
 - 16.15 Piłki skowronka (film czeski)
 - 17.35 Kronika czeska
 - 17.55 Prognoza pogody
 - 18.00 Wiadomości
 - 18.05 Poszukiwanie zagubionego czasu
 - 18.25 Uśmiechy Bożoja Zemana
 - 19.05 Szczęśliwych dziesięć

- 19.10 Wieczorka
 - 19.20 Wycieczom na ekranie
 - 19.30 Wydarzenia, pogoda
 - 19.50 Bramki, punkty, sekundy
 - 20.00 Super dwójka (pr. rozryw.)
 - 21.20 Wiadomości
 - 21.30 „Zawodowcy” (serial)
 - 22.25 Letnia historia (film bryt.)
 - 24.00 Nocna linia teleuczniźca (serial)
 - 0.50 Spotkali się... (pr. muzyczny).
- TC 2:
 - 7.15 Report, 8.00 TV Edukacyjna, 10.10 „Złota Praga 1996-97” (dok. muz.), 10.55 „Spotkanie piensza Brakesela” (dok.), 11.15 Moda czeska, 11.35 Promyk (mag.), 12.05 Ego, 12.25 TC w przyszłym tygodniu, 12.30 „Mój dom, mój ogród” (dok.), 12.55 „Wizje rodzinne” (serial), 13.20 „Legenda o górach wyciecznic” (film USA), 14.50 OK Pop, 15.10 „Przyjaciele” (serial), 15.35 „Historia koszykówki” (serial dok.), 16.25 Studio reporterów, 16.50 „Amerykańskie obrazy” (dok.), 17.10 „Powrót do morza” (serial dok.), 17.40 „Taz-manía” (serial), 18.00 Studio Oaza, 18.55 Rosja - Finlandia (MS w hokeju na lodzie), 21.30 „Mity, misteryja i misticzmy” (serial dok.), 22.10 Prologi, 23.10 „Władro pełne krwi” (film USA), 0.15 USA - Szwecja (MS w hokeju na lodzie), 1.55 Wiadomości TVS.
- PRIMA:
 - 7.30 Dobry wieczór, 8.00 „Strażnicy wzeszechwiała” (serial), 8.20 „Superboy” (serial), 8.45 Prima S.O.S., 10.10 „Emilia” (serial), 11.00 Program dla pań, 11.40 Propozycja Primy, 11.55 Świat motoryzacji, 12.15 „Ogród Donałda” (film anim.), 12.25 „Chips, pies w mundurze” (film USA), 13.55 „Walka z kalem” (film anim.), 14.00 Paegas Czech Open '97 (tenis), 17.45 O zwierzętach z K. Cernochem, 18.05 „Cześć, wujku lekarzu!” (serial), 18.55 Prognoza pogody, 19.00 DTW, 19.15 Świat '97, 19.30 Królewskie groteski, 20.00 „Bliznaki” (komedia USA), 21.45 Wiadomości, 21.50 „Bezlistosy pojedynek” (film USA), 0.35 „Navarro” (serial), 2.00 Party.

NIEDZIELA 4 MAJA

- NOVA:
 - 7.30 Pepek marynarz (serial anim.)
- 8.00 Cudowny świat Walta Disneya
 - 8.50 „Przygody Czarnego Księcia II” (serial)
 - 9.15 „Zoro II” (serial)
 - 9.40 „Pod afrykańskim niebem” (serial)
 - 10.10 As (lista przebojów)
 - 11.10 „Melrose Place IV” (serial, 1/34)
 - 12.00 „Zmiaja” (serial)
 - 13.00 7 czyli Siedem dni
 - 14.00 „700 mil w siodle” (western USA)
 - 16.15 „Seinfeld” (serial)
 - 16.45 „Jerunek południe” (film kanad.)
 - 17.35 „Baywatch Nights” (serial)
 - 18.30 „Beverly Hills 90210” (serial)
 - 19.20 Prognoza pogody
 - 19.30 DTW
 - 19.50 Wiadomości sportowe
 - 20.00 „Ostatni bohater akcji” (film USA)
 - 22.15 Władnie dziś
 - 22.20 Magazyn piłkarski
 - 22.35 Perry Mason (serial)
 - 0.10 „Kommando zabójców” (film USA).
- TC 1:
 - 7.45 „Juhele” niedziela (dla dzieci)
 - 10.00 Wiadomości
 - 10.05 Objaktyw
 - 10.25 „Słowacko się nie procesują” (serial)
 - 11.10 Potomkowie stawnych (V. Budil)
 - 11.40 Nad listami telewidzów
 - 11.50 Czesłowskiak tygodynik filmowy
 - 12.00 Debata
 - 13.00 Kalendarium
 - 13.15 Wszystko o domu i ogrodzie
 - 13.45 „Czarodziejskie swaty” (komedia bajkowa)
 - 15.00 Magazyn chrześcijański
 - 15.40 „Dzień Gabriela” (serial)
 - 16.30 „Odyssea Costeau” (film dok.)
 - 17.20 Piramida (teleturniej)
 - 17.50 Słowo świętaczce
 - 17.55 Prognoza pogody
 - 18.00 Wiadomości
 - 18.05 Antena
 - 18.35 „Krok w krok” (serial)
 - 19.00 Śpiewnik domowy
 - 19.05 Szczęśliwych dziesięć
 - 19.10 Wycieczonka
 - 19.20 Sportka
 - 19.30 Wydarzenia, pogoda
 - 19.50 Bramki, punkty, sekundy
 - 20.00 O skarb Agnieski Czeskiej (teleturniej)
 - 20.45 „Salon Eliott III” (serial)
- 17.00 Teleexpress
- 17.25 Śmiechu warte
- 17.50 „Dziennik Telewizyjny” (pr. satyr. J. Fedorowicza)
- 18.10 „Dr Quinn” (serial)
- 19.00 Wycieczonka: „Nowe przygody Kubusia Puchatka”
- 19.30 Wiadomości
- 20.00 „Savannah” (serial)
- 21.55 Odczytań należy do ciebie
- 21.30 Sportowa niedziela
- 22.20 „Traha Kulturę” - Lekcja
- 23.10 Martin Lee - ostatni demokrat (reportaż)
- 23.40 „Carmen” (film franc.-włoski).

- 19.30 Wiadomości
- 20.00 „Savannah” (serial)
- 21.55 Odczytań należy do ciebie
- 21.30 Sportowa niedziela
- 22.20 „Traha Kulturę” - Lekcja
- 23.10 Martin Lee - ostatni demokrat (reportaż)
- 23.40 „Carmen” (film franc.-włoski).
- PROGRAM 2:
 - 7.00 Echa tygodnia (dla niesłyszących)
 - 7.30 „Savannah” (serial)
 - 8.00 Słowo na niedzielę (dla niesłyszących)
 - 8.25 Niezbędny Dwójki
 - 8.30 Programy lokalne
 - 9.30 „Por” (film dok.)
 - 10.00 Ojczyzna polszczyzna: Nie wiem, czy wiem, co to jest cud
 - 10.15 Barbara Winkłowa „Złamała nogę bari” (teatr dla dzieci)
 - 11.00 „Mistyka perel” (film dok.)
 - 11.55 Motocyklowe MS Grand Prix Hiszpania
 - 12.10 „Kto chce zabici Jessi?” (film czesłowskiak)
 - 13.30 „Młode wilki” od kuchni (reportaż)
 - 13.55 Motocyklowe MS Grand Prix Hiszpania
 - 14.10 30 ton lista, lista - lista przebojów
 - 14.40 Motocyklowe MS Grand Prix Hiszpania
 - 15.00 Familiada (teleturniej)
 - 15.30 Ulica Szekszkowa (polska wersja)
 - 16.00 Nie bójmy się wiosny
 - 17.00 „Beverly Hills 90210” (serial)
 - 17.45 Halo Dwójki
 - 18.00 Panorama
 - 18.10 Programy lokalne
 - 18.35 Va banque (teleturniej)
 - 19.05 7 dni świat
 - 19.35 Dlaczego to my?
 - 20.00 Linia specjalna
 - 21.00 Panorama
 - 21.30 Niezbędny Dwójki
 - 21.40 Młode wilki (film polski)
 - 21.55 Szazamiak koncert Justyny Steczkoekowej
 - 24.00 Panorama
 - 0.10 Optimus sport telegram
 - 0.15 Muzyka i dusza technologii (pr. muzyczny).
- TELE 3:
 - 6.00 „Animaniacy” (serial), 6.30 Cztery muzykanci z Brey (serial), 7.00 „Bajkove trojcziky” (serial), 7.30 „Troskliwe misie” (serial), 8.00 „Dinusie” (serial anim.), 8.30 „Przygody Speeda Błyszak” (serial), 9.00 Z życia Archidiecezji, 9.30 „Młasta świata” (serial dok.), 10.00 Klub globotrota, 10.40 Koszałek Opalek, 11.00 Kaczy g ra inaczej, 11.20 Spotkanie z tradycją, 11.40 Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej w Gliwicach, 12.00 Aktualności, 12.05 Sport, 13.00 „Świat bez tajemnic” (serial), 13.30 Przeboje 40-letnia, 14.00 Telefonta, 14.55 Program dnia, 15.00 Ak-

- 15.00 Wiadomości
- 15.10 Życ śluczniej
- 15.15 Program dnia
- 15.25 „Szkoła zamanych serc” (serial)
- 15.50 Frona: Wnaki Arbatu
- 16.15 Dla dzielnicy Szatnia „Pomaganie”
- 16.40 Tydzień prezidenta
- 17.00 Teleexpress
- 17.25 „Media na sukces” (serial)
- 17.50 Pocztówka z Krainy tygodności
- 18.10 Forum (pr. publicyst.)
- 19.00 Wycieczonka (filmy przyrodnicze)
- 19.20 Referendum konstytucyjne (audycja PKW)
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 H. Rzewuski: „Listopad” (teatr)
- 21.55 MoM
- 22.20 Referendum konstytucyjne (audycja PKW)
- 22.30 W centrum uwagi
- 23.00 Zawsze po 21.
- 23.30 Ingrid Bergman „Twarz w twarz” (film szwedzki)

- 1.25 Wiadomości
- 1.30 ... przeciwko żywotnym interesom PRL” (film dok.)
- PROGRAM 2:
 - 6.45 Kurs języka angielskiego
 - 7.00 Panorama
 - 7.05 Dziennik krajowy
 - 7.20 Optimus sport telegram
 - 7.25 7 dni świat
 - 7.50 Akademia zdrowia Dwójki
 - 8.00 Programy lokalne
 - 8.30 Rodzina menażeria (serial)
 - 8.55 Niezbędny Dwójki
 - 9.00 Świat kobiet
 - 9.30 Tropami zwierząt: „Ptaki nieposłuszne wichrom” (serial)
 - 10.00 Krzyżówka 13-latków
 - 10.25 Familiada (teleturniej)
 - 10.50 Sportowe hobby
 - 11.15 Kształć chwile dzieciom: „Doraszał z Szachar” (film dok.)
 - 12.10 Nie bójmy się wiosny (koncert)
 - 13.00 Panorama
 - 13.20 Niezbędny Dwójki
 - 13.25 „Zatoka Marlinów” (serial)
 - 14.10 Cipol (magazyn muzyczny)
 - 14.30 30 ton lista, lista - lista przebojów
 - 14.55 Powitanie
 - 15.00 „Spider-man, człowiek pajak” (serial anim.)
 - 15.25 Akademia zdrowia Dwójki
 - 15.35 Nie tylko w koszarach (magazyn)
 - 16.00 Panorama
 - 16.10 Studio sport: koszykówka zawodowa NBA
 - 17.00 Dopóki żyje ostatni świadek
 - 17.30 Program lokalny
 - 17.55 Referendum konstytucyjne (audycja PKW)
 - 18.00 Panorama
 - 18.10 Programy lokalne
 - 18.35 Kolo fortuny (teleturniej)
 - 19.05 W cieniu Kremia: Syndrom albański
 - 19.30 Halo Dwójki
 - 19.35 Krzyżówka 13-latków (dla dzieci)
 - 20.00 „Z archiwum X” (serial)
 - 20.50 Referendum konstytucyjne (audycja PKW)
 - 21.00 Panorama
 - 21.30 Niezbędny Dwójki
 - 21.35 Optimus sport telegram
- 15.00 Wiadomości
- 15.10 „Zuzia i jej przyjaciele” (serial), 15.35 „Świat przyrody” (serial przyrod.)
- 16.30 Kinomana (teleturniej)
- 17.00 Program dnia, 17.10 Gość Teletroki, 17.20 Studio Gol, 18.00 Panorama, 18.10 Aktualności, 18.15 „Rodoranda Addamsów” (serial), 19.15 El TV Muzyka, 19.30 „Świat ogrodów” (film dok.), 20.00 „Gagny i Lacey” (serial USA), 21.35 „Rzemiosło czy sztuka” (serial dok.), 21.50 Program na niedzielę
- 22.00 Aktuałności, 22.05 Sport, 23.00 „Cytynowe trio” (komedia USA), 0.30 „Wendeta” (serial), 1.15 „Śnieżna rzeka” (serial), 2.00 „Matka i córka” (film włoski), 3.30 „Sercu samowół” (thriller USA), 5.00 „Irlanckie lekce” (film dok.)
- POLSAT:
 - 6.30 Disco Polo Live, 7.30 Jesteśmy (mag. relig.), 8.00 4 x 4 (mag.), 8.30 Multimediałny odłot (mag.), 9.00 Kip klaps (lista przebojów), 9.30 „Jogi w kosmosie” (serial anim.), 10.00 Disco Relax, 11.00 „Pomoc domowa” (serial), 11.30 „Lowa przygod” (serial), 12.30 „To jest Elvis” (film dok.), 14.15 „Potężna dzbanka” (serial), 14.45 Daszek (pr. satyr.), 15.00 „Benny Hill” (serial), 15.30 Dziury satelity kraju, 16.00 Informacje, 16.15 „Karolina w mieście” (serial), 16.45 Film na telefon: „Świry” (film USA) lub „Gejsza” (film USA), 18.15 Informacje, 19.00 „Tekwar” (serial), 19.55 „Herkules” (serial), 20.55 „Międzynarodowy port lotniczy” (film USA), 22.50 Na każdy temat, 23.50 Magazyn sportowy, 0.50 Muzyka na bis.

● PONIEDZIALEK 5 MAJA

- 15.00 Wiadomości
- 15.10 Życ śluczniej
- 15.15 Program dnia
- 15.25 „Szkoła zamanych serc” (serial)
- 15.50 Frona: Wnaki Arbatu
- 16.15 Dla dzielnicy Szatnia „Pomaganie”
- 16.40 Tydzień prezidenta
- 17.00 Teleexpress
- 17.25 „Media na sukces” (serial)
- 17.50 Pocztówka z Krainy tygodności
- 18.10 Forum (pr. publicyst.)
- 19.00 Wycieczonka (filmy przyrodnicze)
- 19.20 Referendum konstytucyjne (audycja PKW)
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 H. Rzewuski: „Listopad” (teatr)
- 21.55 MoM
- 22.20 Referendum konstytucyjne (audycja PKW)
- 22.30 W centrum uwagi
- 23.00 Zawsze po 21.
- 23.30 Ingrid Bergman „Twarz w twarz” (film szwedzki)

- 1.25 Wiadomości
- 1.30 ... przeciwko żywotnym interesom PRL” (film dok.)
- PROGRAM 2:
 - 6.45 Kurs języka angielskiego
 - 7.00 Panorama
 - 7.05 Dziennik krajowy
 - 7.20 Optimus sport telegram
 - 7.25 7 dni świat
 - 7.50 Akademia zdrowia Dwójki
 - 8.00 Programy lokalne
 - 8.30 Rodzina menażeria (serial)
 - 8.55 Niezbędny Dwójki
 - 9.00 Świat kobiet
 - 9.30 Tropami zwierząt: „Ptaki nieposłuszne wichrom” (serial)
 - 10.00 Krzyżówka 13-latków
 - 10.25 Familiada (teleturniej)
 - 10.50 Sportowe hobby
 - 11.15 Kształć chwile dzieciom: „Doraszał z Szachar” (film dok.)
 - 12.10 Nie bójmy się wiosny (koncert)
 - 13.00 Panorama
 - 13.20 Niezbędny Dwójki
 - 13.25 „Zatoka Marlinów” (serial)
 - 14.10 Cipol (magazyn muzyczny)
 - 14.30 30 ton lista, lista - lista przebojów
 - 14.55 Powitanie
 - 15.00 „Spider-man, człowiek pajak” (serial anim.)
 - 15.25 Akademia zdrowia Dwójki
 - 15.35 Nie tylko w koszarach (magazyn)
 - 16.00 Panorama
 - 16.10 Studio sport: koszykówka zawodowa NBA
 - 17.00 Dopóki żyje ostatni świadek
 - 17.30 Program lokalny
 - 17.55 Referendum konstytucyjne (audycja PKW)
 - 18.00 Panorama
 - 18.10 Programy lokalne
 - 18.35 Kolo fortuny (teleturniej)
 - 19.05 W cieniu Kremia: Syndrom albański
 - 19.30 Halo Dwójki
 - 19.35 Krzyżówka 13-latków (dla dzieci)
 - 20.00 „Z archiwum X” (serial)
 - 20.50 Referendum konstytucyjne (audycja PKW)
 - 21.00 Panorama
 - 21.30 Niezbędny Dwójki
 - 21.35 Optimus sport telegram

- 18.00 Report
- 18.15 Magazyn policyjny
- 18.35 „Sławnowie” (serial)
- 19.05 Szczęśliwych dziesięć
- 19.10 Wycieczonka
- 19.20 Wycieczom na ekranie
- 19.30 Wydarzenia, pogoda
- 19.55 Bramki, punkty, sekundy
- 20.00 „Dziak kraj” (serial)
- 21.00 „Tajemnica świata” (serial dok.)
- 21.30 Do oporu (publicyst.)
- 22.05 Wiadomości
- 22.20 Alfabety P plus U (pr. rozryw.)
- 23.00 Trzymaj się! (pr. ekol.)
- 0.10 Leonard Bernstein o muzyce
- 1.00 „Napaśnik” (serial).
- TC 2:
 - 7.45 Aktualności TVS, 8.00 Euronewa, 9.00 TV Edukacyjna, 9.25 Ukryta kamera, 9.30 Studio 6, 12.00 „Powiedz tak” (komedia USA), 13.20 „Z kamerą w głuszy” (dok.), 14.10 „Encyklopedia psów” (serial dok.), 15.00 „Auto-moto rewia”, 15.30 Magazyn chrześcijański, 16.10 Europa dziś, 16.45 „Skarby świata” (serial dok.), 16.55 Uniwersytet TV, 17.45 Omega, 18.00 Romale (mag.), 18.20 OK Pop, 18.40 CD Classic, 18.50 Wycieczom na ekranie, 18.55 MS w hokeju na lodzie (spotkanie gr. finałowe), 21.30 „Interview” (dok.), 23.15 „Postanowie Himalajów” (dok.), 0.15 Prologi.
- PRIMA:
 - 7.00 „Tom i Jerry” (serial anim.), 7.30 Tydzień w regionie, 8.00 Akta '97, 8.15 Propozycja Primy, 8.40 10 x odpowiedzi (teleturniej), 9.20 Miastostwa RC w tańcach standardowych, 9.40 Magazyn dla pań, 11.05 „Młagros” (serial), 12.10 „Królstwo dzicy” (serial dok.), 12.40 „9.35 „Taz-manía” (serial anim.)
 - 10.00 „Prześpięstwo w szkole żeńskiej” (film czeski)
 - 11.45 Nad listami telewidzów
 - 12.00 Wiadomości
 - 12.05 Poszukiwanie zagubionego czasu
 - 12.25 Uśmiechy Bożoja Zemana
 - 13.05 Antena
 - 13.30 Kronika czeska
 - 13.50 Program (magazyn)
 - 14.20 Piramida (teleturniej)
 - 14.55 MS w hokeju na lodzie (spotkanie grup finałowe)
 - 17.30 Proszę wejść (magazyn)
 - 17.55 Prognoza pogody
- 21.45 Auto (magazyn motoryzacyjny)
- 22.10 „M.A.S.H.” (serial)
- 22.35 Magazyn teatralny
- 23.05 Kulisy zyciorysów: „Ostatni szach” (film dok.)
- 0.05 Panorama
- 0.15 Łęki, obawy, nadzieje
- 0.30 WOSPR.
- TELE 3:
 - 6.00 „Zuzia i jej przyjaciele” (serial), 6.30 „Dzieńca Akademia Nauk” (serial), 7.00 Ale kino (mag.), 7.30 Maximum rock'n'roll, 8.00 Klub globotrota, 8.40 Rook kwadrans, 9.00 Poranek z TV Katowice, 11.00 Program dnia, 11.65 „Namiętność” (telenowela), 11.40 Dżi w Teletróje, 12.00 Aktualności, 12.05 „Cagny i Lacey” (film USA), 13.35 „Świat ogrodów” (serial dok.), 14.05 „Rzemiosło czy sztuka” (serial dok.), 14.20 Kleks, 14.50 Program dnia, 15.00 Aktualności, 15.10 „Kassai, afrykański bohater” (serial anim.), 15.35 „Morskie wyzwania” (serial dok.), 16.00 „Podróż Jennifer” (serial), 16.30 Dżi w Teletróje, 16.45 Rozmowa tygodnia, 17.00 Program dnia, 17.10 Sport, 17.30 Dżi w Teletróje, 17.45 Portrety miast, 17.55 Referendum konstytucyjne, 18.00 Panorama, 18.10 Aktualności, 18.30 „Maria Celeste” (serial), 19.15 Dzień w regionie, 19.30 „Wielkie przygody XX wieku” (serial dok.), 20.00 „Przyjacieł Canavera” (serial), 20.45 „Poza rok 2000” (pr. popul.-nauk.), 21.30 „Kraina Laponijców” (film dok.), 21.50 Program na wtorek, 22.00 Aktualności, 22.15 „Namiętność” (telenowela), 22.40 Przegląd wydarzeń tygodnia, 23.00 Bezpieczne miasto, 23.30 Poselskie spotkania, 24.00 z życia Archidiecezji, 0.30 „Cuda, których nie znacie” (film dok.), 1.00 „Doktor Kidlare” (serial), 1.30 „Wodny podróznik” (film przyrod.), 2.00 TV Polonia, 5.00 „Niebezpieczna” (serial), 5.45 Muzyczne promocje.
- POLSAT:
 - 6.00 Muzyka na dzień dobry, 7.00 Poranek z Polsatem, 7.35 Drzewko szczęścia (gra-zabawa), 7.55 Poranne informacje, 8.00 Polityczne graffiti, 8.10 „Czarodziejka z Kiełczyca” (serial anim.), 8.30 „Nieustraszoncy” (serial), 9.30 „Zar młodości” (serial), 10.30 „Powrót do Edenu” (serial), 11.30 Magazyn, 12.00 HALOGRAMY, 12.20 „YeYeYe!”, 12.30 „Kojsk” (serial), 13.30 Disco Polo Live, 14.50 Trzy kwadraty (gra-zabawa), 14.55 Twój lekarz (mag. anim.), 15.25 „Czarodziejka z Kiełczyca” (serial anim.), 15.50 Bractwo Białego Orła, 16.00 Informacje, 16.15 Kalendarium, 16.45 „Płonąca pochodnia” (serial), 17.30 Drzewko szczęścia (gra-zabawa), 17.45 „Skryzdia” (serial), 18.15 „Świat według Bundych” (serial), 18.45 Informacje, 19.00 „Nieustraszoncy” (serial), 19.50 Losowiana Lotto, 20.00 „Zagniony Willy i anioł” (film USA), 22.00 Informacje i biznes informacja, 22.25 Polityczne graffiti, 22.35 „Ulce San Francisco” (serial), 23.30 Kalejdoskop, 23.50 Magazyn, 0.55 Muzyka na bis.
 - Teledwizja zastrzeżenie o zmianach w programie.